

REFERAT Byrådet d. 18-12-2019

Mødedato Onsdag d. 18. december 2019 kl. 17:00

Mødested Byrådssalen, Fælleden, Skanderborg

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsordenen.....	3
Anmodning om orlov fra Byrådet; byrådsmedlem Hanne Majgaard.....	4
Resultatkontrakt med ErhvervSkanderborg.....	5
Endelig godkendelse af takstoversigt 2020.....	8
Godkendelse af takster 2020 for Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S.....	10
Godkendelse af budgetproces for Budget 2021.....	14
Godkendelse af Beskæftigelsesplan 2020.....	17
Etablering af daginstitution i forbindelse med ny skole i Hørning.....	20
Overvejelser vedrørende natur- og skovbørnehaver samt forslag om etablering af naturbørnehave i Kvalitetsstandarder for 2020.....	23
Drøftelse af omprioritering af midler fra den tidligere værdighedspulje eller andre midler inden for Godkendelse af fortsat behandling med intravenøs medicin.....	28
Årlig godkendelse af tilsynspolitik for ældre- og handicapområdet.....	33
Godkendelse af rammepapir for udgående regionale teams i voksenpsykiatrien.....	37
Beslutning om nedlæggelse af pleje- og ældreboliger på Ryvang.....	40
Forslag; forslag om standard for flagdage.....	43
Politik for kommunalt byggeri.....	47
Orientering om affaldssortering på Fælleden og forslag til sortering på institutioner.....	50
Værktøjskasse til gennemførelse af grundvandsbeskyttelse.....	52
Erstatningsfastsættelse i forbindelse med dyrkningsrestriktioner - Grundvandsbeskyttelse.....	58
Kommuneplantillæg 16-31 - Høringssvar og endelig vedtagelse.....	61
Lokalplan 1151 - Kildebjerg Ry Midtfasen - Høringssvar og endelig vedtagelse.....	67
Lokalplan 1136 – Boliger vest for Nørregade - Høringssvar og endelig vedtagelse.....	71
Tillæg nr. 3 til Lokalplan 1013 - Lille Nyhavn - Forslag til udsendelse.....	74
Tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2016-2020 - Endelig godkendelse.....	79
Ønske fra lokale beboere om ændring af stavemåde fra Tåning til Tånning.....	83
Byggemodninger i 2019.....	86
Byggemodninger i 2020.....	89
Lukket: Tilbygning til hal i Voerladegaard.....	92
Lukket: Køb af ejendom.....	96
Lukket: Udbud af ejendom.....	99
	100
	101

Punkt 208: Godkendelse af dagsordenen

00.01.00-G00-2-19

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Dagsordenen blev godkendt.

Punkt 209: Anmodning om orlov fra Byrådet; byrådsmedlem Hanne Majgaard

81.30.01-A00-1-19

Resume

Byrådsmedlem Hanne Majgaard har anmodet om orlov i tre måneder. Anmodningen er begrundet i helbredsmæssige forhold.

Sagsfremstilling

Byrådsmedlem Hanne Majgaard har den 12. december 2019 henvendt sig til borgmesteren og anmodet om orlov i tre måneder fra og med den 1. januar 2020. Anmodningen er begrundet i helbredsmæssige forhold.

Det påhviler borgmesteren at indkalde stedfortræderen til et byrådsmedlem, når han får meddelelse om, at et medlem vil være forhindret i at varetage sine kommunale hverv i en forventet periode af mindst en måned, og fraværet bl.a. skyldes medlemmets helbredstilstand, jf. styrelseslovens § 15, stk. 2, 1. pkt. I henhold til samme lovs § 15, stk. 3 udtræder stedfortræderen, når medlemmet igen kan varetage sine kommunale hverv.

Stedfortræder er Peder Porse, der i givet fald kan indtræde i Byrådet fra og med den 1. januar 2020. Venstres byrådsgruppe har besluttet, at Peder Porse indtræder i Socialudvalget i orlovsperioden.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Byråds- og Direktionssekretariatet indstiller,

- at byrådsmedlem Hanne Majgaard fritages for hvervet som byrådsmedlem i tre måneder fra og med den 1. januar 2020
- at stedfortræder Peder Porse indtræder i Byrådet i orlovsperioden fra og med den 1. januar 2020.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at fritage byrådsmedlem Hanne Majgaard for hvervet som byrådsmedlem i tre måneder fra den 1. januar 2020 til den 31. marts 2020
- at stedfortræder Peder Porse indtræder i Byrådet i orlovsperioden fra den 1. januar 2020 til den 31. marts 2020.

Punkt 210: Resultatkontrakt med ErhvervSkanderborg

24.10.07-A00-1-19

Resume

Med denne sag skal Byrådet godkende forslag til resultatkontrakt med ErhvervSkanderborg for perioden 2020-2021.

Sagsfremstilling

ErhvervSkanderborg er Skanderborg Kommunes operatør på den kommunale erhvervsservice, og skal medvirke til, at lokale virksomheder oplever en god og effektiv lokal erhvervsservice. Dette udkast til resultatkontrakt beskriver opgaverne, som ErhvervSkanderborg skal løse i 2020 og 2021.

ErhvervSkanderborg har tidligere haft et-årige resultatkontrakter. Der har været et ønske fra ErhvervSkanderborg om to-årige kontrakter, idet det generelle erhvervsservicearbejde er gennemgående, og idet flere af de specifikke indsatser strækker sig over længere tid. Dette ønske søges imødekommet med denne resultatkontrakt, dog således at den økonomiske ramme fastsættes for et år af gangen.

Resultatkontrakten består af en række generelle indsatser kombineret med et antal fokusområder for kontraktperioden.

De generelle indsatser handler om:

- at ErhvervSkanderborg er stifinder og bindeled til Erhvervshus Midtjylland, dvs. sikrer at virksomheder efter indledende afklaring henvises til Erhvervshuset
- at ErhvervSkanderborg leverer lokal, generel erhvervsservice til lokale virksomheder, dvs. behovsafdækning og videreformidling i erhvervsfremmesystemet
- at ErhvervSkanderborg skaber tæt samarbejde med Skanderborg Kommune og øvrige aktører om den samlede erhvervsfremmeindsats.

De særlige fokusområder omhandler:

- Udvikling og udmøntning af en ny version af Erhvervsalliancen
- Deltagelse i § 17, stk. 4-udvalget for erhvervslivets, herunder turisterhvervets, vilkår
- Digital vækst og omstilling hos lokale virksomheder
- Understøttelse af virksomhedernes behov for kvalificeret arbejdskraft, bl.a. via samarbejde med virksomheder og uddannelsesinstitutioner
- Energieffektivitet og CO2 besparelser i virksomhederne, bl.a. via samarbejde med kommunale energimedarbejdere
- En forbedret placering til Skanderborg Kommune i Dansk Industris erhvervsklimaundersøgelse.

Supplerende sagsfremstilling til Byrådet den 18. december 2019:

Udkast til resultatkontrakt er revideret på baggrund af dialogen i Økonomiudvalget. Det betyder en tilføjelse om, at ErhvervSkanderborg også som en generel ydelse skal søge at understøtte og arbejde for at fremme den grønne omstilling inden for alle brancher og erhverv. Det reviderede udkast til resultatkontrakt er vedlagt.

Økonomi

Skanderborg Kommune betaler i 2020 ErhvervSkanderborg 1.388.692 kr. (2020-niveau) for løsning af opgaver i resultatkontrakten. Resultatkontrakten er to-årig, og den økonomiske ramme for 2021 forventes at være lig med 2020. Dog fastsættes det endelige beløb for 2021 først efter budgetvedtagelsen i efteråret 2020.

Dialog og høring

-

Indstilling

Kommunaldirektør Lisbeth Binderup indstiller,

- at resultatkontrakt med ErhvervSkanderborg for 2020-2021 godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog

- at godkende resultatkontrakten med ErhvervSkanderborg for 2020-2021.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 289:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Forud for behandlingen af sagen var der dialogmøde med ErhvervSkanderborg.

Økonomiudvalget vedtog at indstille,

- at der tilføjes en ekstra bullit under 3.1.: 4) at søge at understøtte og arbejde for at fremme den grønne omstilling inden for alle brancher og erhverv
- at resultatkontrakten med ErhvervSkanderborg for 2020-2021 herefter godkendes.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Direktionen, 3. december 2019, pkt. 283:

Direktionen vedtog at indstille,

- at resultatkontrakt med ErhvervSkanderborg for 2020-2021 godkendes
- at der i resultatkontrakten indtænkes arbejde med den grønne erhvervspris, som blev foreslået i arbejdet fra § 17, stk. 4-udvalget vedrørende bæredygtig og cirkulær kommune.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.²

Bilag

Udkast til resultatkontrakt med ErhvervSkanderborg 2020 - revideret iht. Økonomiudvalgets beslutning 11.12.19

Punkt 211: Endelig godkendelse af takstoversigt 2020

00.30.10-S55-30-19

Resume

Alle takster er nu færdigberegnete og med denne sag skal Byrådet godkende den endelige takstoversigt for 2020.

Sagsfremstilling

Takstoversigten er en del af Budget 2020 og fastsætter de takster, som Skanderborg Kommune kan opkræve af borgere, virksomheder og andre kommuner i 2020 på en række områder. I forhold til takstoversigten, som blev godkendt med vedtagelsen af Budget 2020, er taksterne på handicapområdet ændret og de mellemkommunale takster på ældreområdet er færdigberegnete.

Takstoversigt 2020 er vedlagt som bilag til sagen til endelig godkendelse i Byrådet.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Økonomi, Innovation og IT indstiller,

- at taksterne for 2020 godkendes.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog

- at godkende taksterne for 2020.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 292:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Økonomi, Innovation og IT.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Bilag

Takstoversigt 2020

Punkt 212: Godkendelse af takster 2020 for Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S

06.00.00-S55-1-19

Resume

Med denne sag indstilles det til Byrådet at godkende taksterne for 2020 for Skanderborg Vand A/S, Skanderborg Spildevand A/S og tømningsordningen.

Sagsfremstilling

Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S er et aktieselskab, der er 100 % ejet af Skanderborg Kommune. Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S ejer 100 % af aktierne i hhv. Skanderborg Vand A/S og Skanderborg Spildevand A/S. Skanderborg Vand A/S har 2-årige økonomiske rammer for reguleringsperioden 2019-2020, imens Skanderborg Spildevand A/S har 4-årige økonomiske rammer for reguleringsperioden 2018-2021. Hos Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S er der fortsat fokus på den daglige effektive og professionelle drift, planlægning og opnåelse af de langsigtede, strategiske, fastlagte mål, der kan realisere virksomhedens strategi.

Skanderborg Kommune skal som ejer af Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S godkende takster for 2020. Den 21. november 2019 har bestyrelsen for Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S godkendt taksterne for 2020. I forhold til 2019 foreslås følgende ændringer:

- Vand: Det variable bidrag fastholdes på 15,47 kr. og det faste bidrag fastholdes på 737,50 kr. (begge inkl. moms og afgifter)
- Spildevand: Det variable bidrag stiger til 43,13 kr. og det faste bidrag fastholdes på 687,50 kr. (begge dele inkl. moms)
- Tømningsordning: Taksten på ordinær tømning stiger til 625 kr. inkl. moms.

Nedenfor redegøres nærmere for taksterne for vand, spildevand og tømning.

Skanderborg Vand A/S

Det variable og det faste bidrag fastholdes på samme niveau som i 2019.

- Det variable bidrag fastholdes på 15,47 kr. inkl. moms og afgifter.
- Det faste bidrag fastholdes på 737,50 kr. inkl. moms.

Takster- Vand	2020 (kr.)	2019 (kr.)	Udvikling (%)
Vandpris	7,50	7,50	0 %
Statsafgift	7,73	7,73	0 %
Drikkevandsbidrag	0,24	0,24	0 %
Fast bidrag	737,50	737,50	0 %

Skanderborg Spildevand A/S

- Det variable bidrag stiger fra 38,13 kr. inkl. moms til 43,13 kr. inkl. moms.
- Det faste bidrag fastholdes på samme niveau som i 2019 på 687,50 kr. inkl. moms.

Takster- Spildevand	2020 (kr.)	2019 (kr.)	Udvikling (%)
Takst 0-500m3	43,13	38,13	13 %
Takst 501 - 20.000 m3	34,50	30,50	13 %
Takst >20.000m3	17,25	15,25	13 %
Fast bidrag	687,50	687,50	0 %

Den første variable takst på spildevand (0-500 m3) øges fra 38,13 kr. til 43,13 kr. inkl. moms, hvilket udgør en stigning på 13 %. Den anden variable takst på spildevand (501- 20.000 m3) øges fra 30,50 kr. til 34,50 kr. inkl. moms, hvilket udgør en stigning på 13 %, mens den tredje takst på over 20.000 m3 øges fra 15,25 kr. til 17,25 kr. inkl. moms, hvilket udgør en stigning på 13 %.

Takststigningen på 5 kr. inkl. moms pr. m3 på de variable bidrag for afledt spildevand kan henføres til finansiering af stor ekstra fælles indsats sammen med Skanderborg Kommune omkring dels separeringer (spildevand/regnvand) i forbindelse med klimaprojekter og dels separeringer i områder prioriteret på tilstand, miljømål m.m.

Konsekvenserne af takstændringer på forskellige brugergrupper inkl. moms

	Omkostningsstigning i forhold til 2019
Enlig	250 kr.
Gns. Familie (2,15 pers.)	413 kr.
Familie med 3 børn	850 kr.
Lille virksomhed	3.600 kr.

Alle brugergrupper vil blive påvirket af takststigningerne, som stiger ift. til forbruget.

Tømningsordning

Byrådet skal også godkende taksterne for tømningsordningen. Disse takster er ikke omfattet af prisloftet, og de skal fastsættes af Byrådet efter "hvile-i-sig-selv"-princippet.

Taksten på ordinær tømning stiger fra 575 kr. inkl. moms til 625 kr. inkl. moms. Der er også takststigning på øvrige takster i tømningsordningen.

Takster- Tømningsordning	2020 (kr.)	2019 (kr.)	Udvikling (%)
--------------------------	------------	------------	---------------

Ordinær Tømning	625,00	575,00	9%
Tømning med lille bil	1.218,75	1.062,50	15%
Tømning af tanke >3 m3	243,75	150,00	63%
Ikke genfylde med rejektvand	437,50	-	-
Forgæves kørsel	531,25	325,00	63%
Tungt dæksel	687,50	625,00	10%

Efter udbud af drift af tømningsordningen er den eksterne omkostning øget. Grundet "hvile-i-sig-selv"-princippet, som tømningsordningen er underlagt, øges taksten på ordinær tømning fra 575 kr. inkl. moms til 625 kr. inkl. moms. Der er jf. ovenfor også takststigning på øvrige takster i tømningsordningen.

Supplerende sagsfremstilling til Byrådet den 18. december 2019:

Notat med yderligere redegørelse for grundlaget for takststigningerne er vedlagt. Det vil indgå som led i informationen til forbrugerne om de nye takster.

Lovgrundlag

Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S er reguleret af Lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold (vandsektorloven).

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at Byrådet godkender takster for Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S for 2020.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Supplement til "Notat om takster 2020 for Skanderborg Forsyning" var udsendt til Byrådets medlemmer inden byrådsmødet, og det indgik dermed i behandlingen af sagen. Supplementet vedlægges sagen.

Byrådet vedtog

- at godkende taksterne for Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S for 2020.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 293:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at der til Byrådets behandling af taksterne fremsendes et kort notat med yderligere redegørelse for grundlaget for takststigningerne, og at det indgår som led i informationen til forbrugerne om de nye takster.

Økonomiudvalget vedtog at indstille,

- at takster for Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S for 2020 godkendes.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Direktionen, 3. december 2019, pkt. 284:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Statusmeddelelse - Skanderborg Forsyningsvirksomhed AS (V166) - ØR20-129505_(1).pdf

Statusmeddelelse - Skanderborg Forsyningsvirksomhed AS (S085) - ØR20-129506_(1).pdf

Notat om takster 2020 for Skanderborg Forsyning

Supplement til Notat om takster 2020 for Skanderborg Forsyning.pdf

Punkt 213: Godkendelse af budgetproces for Budget 2021

00.30.10-S55-46-19

Resume

Med denne sag fastlægges den politiske proces og tidsplan for budgetlægningen for 2021-2024. Derudover giver sagen et overblik over den samlede økonomistyring i form af budgetopfølgninger i 2020 samt regnskabet for 2019.

Sagsfremstilling

Budgetprocessen for Budget 2021

Budgetprocessen for Budget 2021 tager udgangspunkt i situationsbilledet fra Budget 2020. Budgetlægningen starter på fagudvalgsmøderne primo marts, hvor udvalgene giver en status på, hvordan det er gået med de væsentligste udfordringer på driften fra situationsbilledet 2020. På budgetseminaret ultimo marts arbejder Byrådet videre med situationsbilledet og drøfter kommende udfordringer på både drift og anlæg.

Forslag til den samlede budgetproces for Budget 2021 samt tidsplanen er beskrevet i bilag 1 til denne sag. Den økonomiske politik er vedlagt som bilag 2.

Ændringer i forhold til sidste år

Overordnet er budgetprocessen tilrettelagt på samme måde som budgetprocessen for Budget 2020.

I forhold budgetprocessen for Budget 2020 er der bl.a. indarbejdet følgende ændringer:

- budgetlægningen starter i fagudvalgene i marts
- udvalgene skal ikke komme med kompenserende besparelser ved forslag til udvidelser af driften
- også udvalgsbehandling i fagudvalgene i juni måned
- et budgetseminar over to dage i august
- et orienteringsmøde efter budgetforliget for forligspartierne og koncernledelsen
- 2. behandling af budgettet sker kun i Byrådet.

Beredskabskatalog

Administrationen udarbejder i første halvår af 2020 et beredskabskatalog med forslag til servicereduktioner fordelt på politikområder. Formålet med beredskabskataloget er, at politikerne har forslag til at håndtere økonomiske udfordringer i de tilfælde, hvor der ikke i forvejen er et økonomisk råderum til disse udfordringer. Koncernledelsen fastlægger størrelsen på beredskabskataloget.

Borgerinddragelse

Der oprettes i lighed med sidste år en fælles postkasse, hvor borgerne har mulighed for at komme med input til budgetlægningen for 2021. Det særlige udvalg om Demokrati og borgerinddragelse (§ 17, stk. 4) kommer med forslag til andre former for borgerinddragelse.

Budgetopfølgninger i 2020

Der udarbejdes tre samlede budgetopfølgninger til politisk behandling i 2020. Disse udarbejdes pr. ultimo januar, april og august måned. Det vil sige, at budgetopfølgningerne kommer til politisk behandling i marts, juni og oktober måned. I den første budgetopfølgning er der primært fokus på eventuelt ændrede budgetforudsætninger. I den anden og tredje budgetopfølgning fokuseres på eventuelle afvigelser og en prognose for, om drifts- og anlægsrammen holdes.

Ved de tre budgetopfølgninger får fagudvalgene også en orientering om, hvad status er på implementering af forandringerne fra budgetaftale 2020. Ved første budgetopfølgning er der ligeledes en afsluttende orientering om forandringerne fra Budget 2019. Derudover forventes det, at fagudvalgene løbende behandler implementeringen af de besluttede forandringer.

Regnskab for 2019

Regnskabet for 2019 behandles i Byrådet i marts måned 2020.

Det samlede årshjul for økonomistyring i Skanderborg Kommune er vedlagt som bilag 3 til sagen.

Supplerende sagsfremstilling til Byrådet den 18. december 2019:

Bilag 1 Politisk budgetproces for Budget 2021 er revideret, så beslutningen fra Økonomiudvalget den 11. december 2019 er indarbejdet og tidsplanen justeret i forhold til tidsplanen for den faseopdelte budgetlægning med KL. Det reviderede bilag 1 er vedlagt.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Økonomi, Innovation og IT indstiller,

- at proces og tidsplan for budgetlægning 2021-2024 godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog

- at godkende proces og tidsplan for budgetlægning 2021-2024.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 294:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog at indstille,

- at det nævnte beredskabskatalog benævnes handlekatalog
- at slette sætningen om, at udvalgene ikke skal komme med forslag til kompenserende forslag
- at proces og tidsplan for budgetlægning 2021-2024 herefter godkendes.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Direktionen, 3. december 2019, pkt. 278:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Økonomi, Innovation og IT.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Bilag 1 Politisk budgetproces for Budget 2021

Bilag 2 Økonomisk politik 2018-2021

Bilag 3 Årshjul for økonomistyring 2020

Punkt 214: Godkendelse af Beskæftigelsesplan 2020

00.15.02-P27-115-19

Resume

Der fremlægges forslag til Beskæftigelsesplan 2020 til Byrådets godkendelse.

Sagsfremstilling

Beskæftigelsesplan 2020 for Skanderborg Kommune tager afsæt i dels de politiske forandringer på beskæftigelsesområdet, dels de beskæftigelsespolitiske mål for 2020, som den tidligere beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen meldte ud i februar 2019.

Beskæftigelsesplanen for 2020 er bygget op som følger:

1. Forord af formand for Kultur-, Sundheds- og Beskæftigelsesudvalget

2. Arbejdsmarkedet i Skanderborg Kommune

- Udvikling i arbejdsstyrken
- Udvikling i beskæftigelsen
- Udvikling i ledigheden
- Udvikling i langtidsledigheden
- Udvikling i pendlingen.

3. Vision for beskæftigelsesindsatsen i Skanderborg Kommune

- Udviklingen i antallet af offentligt forsørgede i Skanderborg Kommune, sammenlignet med landsplan
- Udviklingen i antallet af offentligt forsørgede i Skanderborg Kommune, sammenlignet med Favrskov Kommune.

4. Politiske forandringer på beskæftigelsesområdet i Skanderborg Kommune

- Investering i reduceret varighed på ydelse for A-dagpengemodtagere
- Flere unge i uddannelse og job via en intensiveret uddannelses- og beskæftigelsesindsats for aldersgruppen 15-30 år
- Færre borgere på sygedagpenge og i jobafklaringsforløb
- Beskæftigelsesfremmende tiltag på integrationsområdet
- Beskæftigelsesindsatsen reduceres.

5. Beskæftigelsesministerens mål for 2020

- Virksomhederne skal sikres den nødvendige og kvalificerede arbejdskraft
- Flere flygtninge og familiesammenførte til flygtninge skal være selvforsørgende

- Flere personer med handicap skal i beskæftigelse.

Kultur-, Sundheds- og Beskæftigelsesudvalget drøftede et udkast til Beskæftigelsesplan 2020 den 6. november 2019 (pkt. 141), og input fra drøftelsen er indarbejdet i planen. Konkret er den tidlige forebyggende indsats i samarbejde med virksomhederne beskrevet i udmøntningen af det beskæftigelsespolitiske mål om, at virksomhederne skal sikres den nødvendige og kvalificerede arbejdskraft.

Input til visionen for Beskæftigelse og Sundhed tages med i revisionen af den sammenhængende arbejdsmarkedspolitik, som præsenteres for udvalget i en revideret udgave i 2. kvartal 2020.

Derudover blev der på udvalgs mødet den 6. november 2019 spurgt til, om man kunne arbejde mere med en teambaseret organisering i jobcenteret. Her kan det oplyses, at det allerede er sådan, man arbejder i alle afdelinger i Jobcenteret i dag.

Forslaget til Beskæftigelsesplan 2020 er vedlagt som bilag.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Beskæftigelse og Sundhed indstiller,

- at Beskæftigelsesplan 2020 godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog

- at godkende Beskæftigelsesplan 2020.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 310:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Beskæftigelse og Sundhed.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Kultur-, Sundheds- og Beskæftigelsesudvalget, 4. december 2019, pkt. 155:

Kultur-, Sundheds- og Beskæftigelsesudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Beskæftigelse og Sundhed.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Beskæftigelsesplan 2020

Punkt 215: Etablering af daginstitution i forbindelse med ny skole i Hørning

28.00.00-G01-647-19

Resume

Med denne sag lægges der op til en beslutning om eventuel fremrykning af etablering af daginstitution i forbindelse med Ny Skole i Hørning og dermed fremrykning af de midler, der er indarbejdet i investeringsoversigten for Budget 2020-2029.

Sagsfremstilling

Som det fremgår af vedhæftede oversigt, er kapaciteten i Hørning for de 0-2 årige på 339 pladser (inkl. midlertidigt modulbyggeri ved Elgårdsminde med 30 pladser). For de 3-5 årige er kapaciteten 465 pladser (inkl. midlertidigt modulbyggeri ved Toftelunden med 22 pladser). For det midlertidige modulbyggeri gælder, at den oprindelige 3-årige leasingperiode udløber i løbet af 2020 med mulighed for umiddelbar dispensation i yderligere to år. Der er på driftsbevillingen forudsat udgifter til leasing af modulerne frem til udgangen af 2022.

Af vedhæftede oversigt fremgår endvidere, at der for de 3-5 årige er forudsat en vippennormering på 10 % ud over den normede kapacitet, svarende til knap 50 børnehavesteder. Med udgangspunkt i den nuværende befolkningsprognose viser den et behov år for år opgjort som det tidspunkt, hvor der er flest børnehavesteder i institutionerne. Særligt for de 3-5 årige viser prognosen, at der vil være underskud af pladser fra 2022 og frem.

For de 0-2 årige gælder, at udvidelsesbehovet er lidt lavere end tidligere vurderet, idet kapaciteten er blevet øget lidt som følge af flere pladser i dagplejen og private pasningsordninger.

Med henblik på at imødekomme det fremtidige kapacitetsbehov foreslås at fremrykke etableringen af ny daginstitution, så det sker i sammenhæng med bygning af ny skole i Hørning. Derved kan opnås en besparelse som følge af færre byggeprocesser. Hvis man etablerer etape 1 af skolen, et dagtilbud til 100 børnehavesteder og 30 vuggestuebørn (fleksibelt i forhold til det faktiske behov for antallet af vuggestue- og børnehavesteder) og en idrætshal som tre selvstændige byggeprojekter på matriklen uden tidsmæssig sammenhæng, så vil omkostningerne skønsmæssigt være følgende:

Etape 1 vil derefter kunne udgøre:

- skole: 100 mio. kr. + indendørs idrætsfaciliteter: 10 mio. kr. + dagtilbud: 30 mio. kr. - svarende til i alt 140 mio. kr.

Skole og indendørs idrætsfaciliteter indgår allerede i Budget 2020-23.

Ved at lave ét samlet byggeri i én etape vil der være ét udbud, én entreprenør, én byggeplads, ét sæt underentreprenører, køb af byggematerialer én gang, ét udbud af løst inventar, sammenhængende installationer, én byggesagsbehandling, tilslutningsafgifter én gang m.v. Herved kan der forventeligt spares 4-5 %.

Ved at lave ét samlet byggeri i én etape og samtidig udnytte fælles lokaler og fælles faciliteter kan der yderligere forventes en besparelse på 4-5 %. Der kan fokuseres på faciliteter som omklædningsrum, køkken, kantine, mødelokaler, værksteder, foyer m.v.

Ved at tænke kloge kvadratmetre og bygge i én etape og ved at lade de tre bygninger være integreret i hinanden og udnytte fælles faciliteter, kan der forventeligt spares mellem 8-10 % af anlægsomkostningerne svarende til 11-14 mio. kr.

Det betyder, at man kan opføre daginstitutionen for 16-19 mio. kr. fremfor 30 mio. kr. Såfremt det er muligt at bibeholde de midlertidige pladser i Elgårdsminde og Toftelunden, kan børnene i den nuværende institution Rosenvænget (14 vuggestuepladser og 59 børnehavepladser) rykkes til den nye institution. Derved spares samtidig 0,8 mio. kr. årligt i husleje, da Rosenvænget er etableret i lejet bygning. Den sparede huslejudgift kan således fremadrettet finansiere leasingudgifterne til de nuværende modulbyggerier i Hørning, der udgør ca. 0,7 mio. kr. årligt.

For yderligere at kunne imødekomme efterspørgslen på institutionspladser i Hørning vil der ved både Elgårdsminde, Elmehøjen, Toftelunden og ved evt. byggeri af ny institution ved den nye skole i højere grad end tidligere kunne arbejdes med en udnyttelse af udemiljøet som et aktivt læringsmiljø gennem hele dagen. Dette vil dog i nogle institutioner kunne betyde småjusteringer eksempelvis i forhold til større garderobefaciliteter for at kunne rumme flere børn i institutionerne. For en uddybende beskrivelser af overvejelser i relation til aktivering af natur/uderum i forhold til dagtilbudsområdet henvises til sagsfremstillingen "Overvejelser vedrørende natur- og skovbørnehaver samt forslag om etablering af naturbørnehave i Bjedstrup" (Undervisnings- og Børneudvalgsmødet den 5. december 2019).

Økonomi

Med aftalen for Budget 2020-2023 er der i den 10-årige investeringsoversigt indarbejdet etablering af ny daginstitution i Hørning til ibrugtagning inden udgangen af 2024. Finansieringen sker via en leasingmodel med en årlig ydelse over 25 år på 1,25 mio. kr. ud fra en anlægssum/deponering på 30 mio. kr.

Anlægssummen er beregnet ud fra et behov for udvidelse af kapaciteten i Hørning med ca. 100 børnehavepladser og 30 vuggestuepladser.

Ved at sammentænke etableringen af ny daginstitution med det kommende skolebyggeri kan man spare mellem 11-14 mio. kr. i anlæg samtidig med en sparet huslejudgift på driften på 0,8 mio. kr. for den nuværende institution Rosenvænget.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Børn og Unge indstiller,

- at etablering af ny daginstitution i Hørning fremrykkes til 2022 og indarbejdes i udbudsmaterialet for ny skole i Hørning
- at kapaciteten i den nuværende institution Rosenvænget bliver en del af den nye daginstitution, at der deponeres 10 mio. kr. i 2021 og 7,5 mio. kr. i 2022, finansieret af kassebeholdningen
- at leasingydelsen på 0,7 mio. kr. indarbejdes i det tekniske budget fra 2023 og frem
- den sparede huslejudgift ved opsigelse af lejemålet for den nuværende institution Rosenvænget indarbejdes (0,8 mio. kr. årligt) indarbejdes i det tekniske budget fra 2023 og frem.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at etableringen af en ny daginstitution i Hørning ikke fremrykkes.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 317:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Anders Laugesen og Bent Jacobsen stillede forslag om, at sagen sendes tilbage til Undervisnings- og Børneudvalget til yderligere belysning af konsekvenserne ved at etablere en daginstitution sammen med skolebyggeriet.

Anders Laugesen og Bent Jacobsen stemte for.

Frands Fischer, Jørgen Naut, Anne Heeager, Martin Frausing Poulsen og Claus Leick kunne ikke støtte forslaget.

Thomas Cordtz undlod at stemme.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Undervisnings- og Børneudvalget, 5. december 2019, pkt. 168:

Plancher, som blev vist på mødet, er vedhæftet.

Undervisnings- og Børneudvalget kan tiltræde indstillingen med bemærkning om, at udvalget er positiv indstillet over for den beskrevne løsning forudsat løsningen er forsvarlig i forhold til kassetrækket og, at udbuddet udformes således, at bygningerne kan anvendes fleksibelt til skole, såfremt behovet herfor måtte opstå.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Kapacitetsoversigt Hørning

Ny daginst. Hørning.pptx

Punkt 216: Overvejelser vedrørende natur- og skovbørnehaver samt forslag om etablering af naturbørnehave i Bjedstrup

28.00.00-P20-5-19

Resume

Med denne sag gives en beskrivelse af mulighederne og rammerne for etablering af natur- og skovbørnehaver. Der lægges desuden op til en politisk drøftelse af, i hvilken grad natur- og skovbørnehaver i endnu højere grad end i dag, fremadrettet skal indgå som en del af pasningstilbuddet i Skanderborg Kommune. Endelig indeholder sagen desuden et konkret forslag om etablering af en naturbørnehave i tilknytning til Bjedstrup Skole og Børnehus. Dette har blandt andet det formål at høste flere konkrete erfaringer med natur- og skovbørnehaver i Skanderborg Kommune.

Sagsfremstilling

Baggrunden for denne sagsfremstilling er dobbelt. For det første udspringer den af en generel politisk dialog omkring natur- og skovbørnehaver som et muligt element i løsning af kapacitetsudfordringerne på dagtilbudsområdet. For det andet udspringer den af en konkret henvendelse med forslag om en naturbørnehave i Bjedstrup. Denne henvendelse blev behandlet på Undervisnings- og Børneudvalgets møde 3. oktober 2019, hvor det blev besluttet, at mulighederne skulle afsøges.

På den baggrund foreslås det, at der på forsøgsbasis etableres en naturbørnehave (en natur- og udegruppe) i tilknytning til Bjedstrup Børnehus.

Natur- og skovbørnehaver - hvad er det?

Rammerne for natur- eller skovbørnehaver defineres ikke eksplicit af dagtilbudsloven eller via anden lovgivning. Det følger imidlertid af dagtilbudslovens § 16a stk. 4, at: "Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at børn i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner efter § 19, stk. 2-4, der hovedsagelig anvender skovens areal eller lignende naturområder som grundlag for barnets ophold i daginstitutionen, ikke skal omfattes af et sundt frokostmåltid efter stk. 1."

Natur- og skovbørnehaver kan således beskrives som tilbud, hvor store dele eller hele dagen foregår i naturen eller i en skov. Dette kan tænkes på mange forskellige måder. Følgende er blot eksempler:

- i forbindelse med en eksisterende institution, hvor en stue eller gruppe af børn, bruger den nærliggende natur
- via etablering af faciliteter i et naturområde eller en skov, som kan understøtte en børnehave, der er ude hele dagen
- ved at man fragter børn i en bus fra en institution og ud i naturen eller en skov.

Natur- og skovbørnehaver er omfattet af den samme lovgivning og retningslinjer som almindelige børnehaver. En konsekvens af dette er, at der i forbindelse med natur- og skovbørnehaver skal etableres toilet og mulighed for håndvask (så vidt muligt med rindende vand). Derudover skal der etableres passende spiseplads og mulighed for forsvarlig opbevaring af tøj og andre ejendele. Natur- og skovbørnehaver skal desuden følge en række bestemmelser i henhold til arbejdsmiljøloven, byggelovgivning, planlovgivning samt Sundhedsstyrelsens hygiejnevejledning.

Arbejdsmiljøloven skelner mellem faste eller skiftende arbejdssteders indretning. Af "Bekendtgørelse om skiftende arbejdssteders indretning" følger følgende minimumskrav jf.:

§ 10. Arbejdsgiveren skal sørge for, at den ansatte under arbejdet har adgang til

1. toilet
2. passende spiseplads, hvis der er spisepauser under arbejdet
3. håndvask, så vidt muligt forsynet med rindende vand og, hvis det af sundhedshensyn er nødvendigt at kunne rengøre sig i varmt vand, med adgang til passende mængder heraf
4. forsvarlig opbevaring af tøj og personlige ejendele.

Stk. 2. Der skal tillige være adgang til

1. omklædning, hvis der som følge af arbejdets art foretages omklædning
2. tørring af arbejdstøjet, hvis arbejdet medfører, at arbejdstøjet bliver vådt
3. brusebad samt omklædning med adskilt opbevaring af gangtøj og arbejdstøj, hvis arbejdet

a) er meget støvende eller på anden måde stærkt tilsmudsende

b) medfører risiko for forurening med materialer, der kan være smittefarlige

c) medfører fare for at komme i berøring med stoffer og materialer, som det af hensyn til sikkerhed og sundhed er vigtigt at få fjernet fra huden eller hindre spredning af, eller

d) udsætter den ansatte for høje temperaturer eller er forbundet med stor fysisk anstrengelse.

Foruden de rent lovgivningsmæssige aspekter bør en række overvejelser indgå i forbindelse med en stillingtagen til evt. øget brug af natur- og skovbørnehaver i Skanderborg Kommune.

For det første det pædagogiske grundlag. Der er flere forskningsresultater, der peger på positive effekter af at bruge naturen aktivt i den pædagogiske praksis. Samtidig er det væsentligt at nævne, at der i forskningen også er fokus på, at der ikke er en isoleret positiv pædagogisk effekt af, bare at tage børnene med ud i naturen. Der er stadig et behov for, at man bruger naturen som et element i den pædagogiske praksis. Det følger af dagtilbudslovens bestemmelser om den pædagogiske læreplan, at "Natur, udeliv og science" skal indgå som en af den pædagogiske praksis og dermed i læringsmiljøet. På den måde sikres det at alle børn uanset institutionsform sikres en pædagogisk praksis der relaterer sig til natur og udeliv. I Skanderborg Kommune har der hidtil været en praksis, hvor det enkelte dagtilbud i samarbejde med bestyrelsen (inden for den gældende lovgivning og lokale politikker) har fastlagt den pædagogiske profil og dermed også i et vist omfang samspillet med og indretningen af de fysiske rammer. Det skal på den baggrund overvejes, om denne praksis ønskes justeret, således at der til udvalgte dagtilbud stilles et politisk krav om etablering af natur- og skovbørnehaver.

For det andet skal det vurderes, hvor stor efterspørgslen på natur- og skovbørnehaver reelt vil være. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at give et klart billede af dette. Som nævnt er natur og udeliv en obligatorisk del af alle dagtilbud, og de hidtidige erfaringer tyder på, at netop en kombination af attraktive udearealer og indefaciliteter, hvor man kan søge ly for vejr og vind og have fokus på andre pædagogiske aktiviteter foretrakkes af de fleste. Det er derfor vanskeligt at vurdere, om en øget brug af natur- og skovbørnehaver kan forventes af afhjælpe de aktuelle kapacitetsudfordringer. Man vil evt. kunne bruge en eventuel etablering af en natur- og skovbørnehave i Bjedstrup til at få et mere kvalificeret billede af dette. Det skal overvejes, om kapaciteten i natur og skovbørnehaver i relation til pladsanvisningsreglerne skal indgå på lige vilkår med kommunens øvrige tilbud.

For det tredje skal der i etableringen, alt afhængig af hvordan den enkelte natur- og skovbørnehave organiseres, tages højde for de afledte personalemæssige konsekvenser. I de tilfælde, hvor der er tale om, at man flytter en hel børnegruppe

ud en hel dag, vil det i praksis medføre en højere å-pris, da flere medarbejdere vil skulle møde ind tidligere og blive længere. Igen vil dette være afhængigt af, hvordan det enkelte tilbud organiseres.

For det fjerde skal det vurderes, hvad det i det enkelte tilfælde vil koste at etablere en natur- eller skovbørnehave. I nogle tilfælde vil de fysiske rammer være meget lig et eksisterende tilbud med indendørsfaciliteter suppleret med udendørsmiljøer, mens man i andre vil kunne etablere en natur- eller skovbørnehave i mere begrænsede faciliteter, som f.eks. en pavillon eller lignende. Der vil her skulle tages højde for plan- og bygningsmæssige bestemmelser. Som nævnt vil der som minimum skulle være adgang til toilet, sanitære forhold etc. Samtidig vil der også være en række organisatoriske forhold, der skal tages højde for, herunder hvilken betydning en etablering har for ledelsesstruktur og medarbejdersammensætning. Endelig bør det ved en evt. udbredelse af natur- og skovbørnehaver vurderes, om dette har en betydning i forhold til institutionstakster osv.

Såfremt det besluttes, at man i højere grad ønsker at etablere natur- og skovbørnehaver i Skanderborg Kommune, foreslås det, at der laves en forsøgsordning med udgangspunkt i det prospekt, Bjedstrup Skole og Børnehus har sendt til Undervisnings- og Børneudvalget udvalget, og som blev behandlet første gang på udvalgsmødet den 3. oktober 2019 (se bilag). Fagsekretariatet Børn og Unge vil i givet fald sammen med Bjedstrup Skole og Børnehus etablere en forsøgsordning med udgangspunkt i prospektet. Dog vil man i en dialog med Bjedstrup Skole og Børnehus afklare forhold omkring toiletforhold, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold og gruppestørrelse. Målet er, at man på sigt opnår en børnegruppe på mindst 20. I en overgangsperiode på to år vil fagsekretariatet støtte projektet organisatorisk og økonomisk indtil den ønskede gruppestørrelse er opnået eller det alternativt er afklaret, at der ikke er den nødvendige efterspørgsel. Projektet foreslås løbende vurderet og evalueret og der gives en halvårlig afrapportering til Undervisnings- og Børneudvalget.

Fagsekretariatet Børn og Unge vil desuden, såfremt der er et politisk ønske herom, gå i dialog med alle kontraktholdere og bestyrelser på dagtilbudsområdet om muligheden for og perspektiverne i evt. at etablere udegrupper og/eller -tilbud.

Økonomi

Som det fremgår af ovenstående vil etablering af natur- og skovbørnehaver altid være meget afhængige af den konkrete kontekst. Det er derfor heller ikke muligt at sige noget entydigt omkring den generelle økonomi forbundet med natur- og skovbørnehaver. I nogle tilfælde vil de fysiske rammer være meget lig de eksisterende tilbud, mens man i andre tilfælde vil have behov for mere begrænsede fysiske rammer, dog med det ovenfor beskrevne minimumsniveau.

Af projektbeskrivelsen fra Bjedstrup (se bilag) fremgår et investeringsbehov på ca. 0,1 mio. kr., hvilket alene kan lade sig gøre fordi tilbuddet etableres i forbindelse med et allerede eksisterende tilbud med en række fysiske rammer. Såfremt der træffes beslutning om etablering af tilbuddet i Bjedstrup foreslås udgiften finansieret via den samlede ramme til kapacitetstilpasninger på dagtilbudsområdet.

Idet en eventuel udvidelse af kapaciteten i Bjedstrup ikke modsvares af tilsvarende lokal efterspørgsel på pladser, vil der være en vis økonomisk risiko i forhold til driftsøkonomien. Såfremt der træffes beslutning om at etablere en naturbørnehave i Bjedstrup foreslås denne risiko (i form af "tomme" pladser) undtagelsesvis de første to år finansieret via den generelle ramme for dagtilbudsområdet. Det foreslås, at kapaciteten i en evt. Naturbørnehave i Bjedstrup i øvrigt indgår på lige vilkår med kommunens øvrige pasningstilbud for så vidt angår pladsanvisningsreglerne.

Lovgrundlag

Natur- og skovbørnehaver er omfattet af den samme lovgivning og retningslinjer som ordinære børnehaver. Der er således allerede i dag en mulighed for, at de enkelte forældrebestyrelser i dagtilbuddene kan fastlægge principper for en naturpædagogisk praksis.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Børn og Unge indstiller,

- at mulighed for og perspektiverne ved etablering af natur- og skovbørnehaver i Skanderborg Kommune drøftes
- at, såfremt der skal være mulighed for etablering af natur- og skovbørnehaver i Skanderborg, sker en evt. etablering altid ud fra en samlet vurdering af såvel pædagogiske, økonomiske samt efterspørgselsmæssige hensyn
- at der som et forsøg etableres en naturbørnehave i Bjedstrup
- at etableringsudgiften på 0,1 mio. kr. finansieres via den samlede ramme til kapacitetstilpasninger på dagtilbudsområdet
- at der undtagelsesvis de første to år ydes en "underskudsgaranti" for naturbørnehaven i Bjedstrup via den generelle ramme for dagtilbudsområdet.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at, såfremt der skal være mulighed for etablering af natur- og skovbørnehaver i Skanderborg, at en evt. etablering altid sker ud fra en samlet vurdering af såvel pædagogiske, økonomiske samt efterspørgselsmæssige hensyn
- at der som et forsøg etableres en naturbørnehave i Bjedstrup
- at etableringsudgiften på 0,1 mio. kr. finansieres via den samlede ramme til kapacitetstilpasninger på dagtilbudsområdet
- at der undtagelsesvis de første 2 år ydes en "underskudsgaranti" for naturbørnehaven i Bjedstrup via den generelle ramme for dagtilbudsområdet
- at der igangsættes en undersøgelse blandt bestyrelser og kontraktholdere på dagtilbudsområdet omkring, hvordan udeliv indgår i dagtilbuddenes hverdag.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 318:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra Undervisnings- og Børneudvalget.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Undervisnings- og Børneudvalget, 5. december 2019, pkt. 167:

Undervisnings- og Børneudvalget drøftede mulighed for og perspektiver ved etablering af natur- og skovbørnehaver og vedtog at indstille,

- at, såfremt der skal være mulighed for etablering af natur- og skovbørnehaver i Skanderborg, at en evt. etablering altid sker ud fra en samlet vurdering af såvel pædagogiske, økonomiske samt efterspørgselsmæssige hensyn
- at der som et forsøg etableres en naturbørnehave i Bjedstrup
- at etableringsudgiften på 0,1 mio. kr. finansieres via den samlede ramme til kapacitetstilpasninger på dagtilbudsområdet
- at der undtagelsesvis de første 2 år ydes en "underskudsgaranti" for naturbørnehaven i Bjedstrup via den generelle ramme for dagtilbudsområdet
- at der igangsættes en undersøgelse blandt bestyrelser og kontraktholdere på dagtilbudsområdet omkring, hvordan udeliv indgår i dagtilbuddenes hverdag.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Prospekt

Punkt 217: Kvalitetsstandarder for 2020

27.03.00-P23-2-19

Resume

Sagen er sat på dagsordenen med henblik på, at de obligatoriske kvalitetsstandarder for 2020 samt en nyrevideret kvalitetsstandard for aflastning og afløsning godkendes til høring i Seniorrådet og Handicaprådet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Efter lovgivningen skal kommunalbestyrelsen en gang om året vedtage kvalitetsstandarder for forebyggende hjemmebesøg, personlig pleje og praktisk støtte, rehabiliteringsforløb og træning efter servicelovens §§ 79 a, 83, 83 a og 86. Kvalitetsstandarderne skal formidle kommunalbestyrelsens overordnede politiske beslutninger om serviceniveau, værdier og kvalitetskrav.

Herudover er der udarbejdet en ny gennemrevideret udgave af kvalitetsstandarden for aflastning og afløsning efter servicelovens § 84. Den seneste udgave af denne standard blev godkendt i november 2016. Der er siden kommet principafgørelser fra Ankestyrelsen, som skulle indarbejdes i standarden. Samtidig bruges standarden i højere grad end tidligere på handicap og socialpsykiatriområdet. Begge disse forhold har nødvendiggjort en revidering af standarden.

I henhold til den godkendte tidsplan har der været tidlige administrative orientering af og dialoger med Seniorrådet og Handicaprådet om standarderne. Disse orienteringer og dialoger har fundet sted på rådernes møder i september, oktober og november, og her har rådene blandt andet haft mulighed for at give input til arbejdet med standarderne.

Alle standarderne er blevet vurderet af juridisk afdeling i Skanderborg Kommune, der har anbefalet en række ændringer og præciseringer. Disse anbefalinger tager dels afsæt i principafgørelser fra Ankestyrelsen og dels i vejledningerne til serviceloven.

Endvidere er der givet faglige input til standarderne, hvilket primært har haft betydning for kvalitetsstandarden for personlig pleje, praktisk støtte og rehabilitering efter servicelovens § 83 og § 83a

Med baggrund i ovenstående er der udarbejdet udkast til obligatoriske standarder for forebyggende hjemmebesøg, personlig pleje og praktisk støtte, rehabiliteringsforløb samt aktivitet og træning - og endvidere en ny og revideret udgave af kvalitetsstandarden for aflastning og afløsning. Nyt indhold i de obligatoriske standarder er markeret med rød skrift i de vedhæftede bilag 1 til 4.

De obligatoriske kvalitetsstandarder

Kvalitetsstandarden for forebyggende hjemmebesøg efter servicelovens § 79a er justeret på baggrund af den juridiske vurdering. Udkastet er vedhæftet som bilag 1.

- Der er således indsat mere præcise og udfoldede beskrivelser af formål, målgruppe, tilrettelæggelse, indhold og andre forebyggende indsatser. De ændrede afsnit er markeret med rød skrift i vedhæftede udkast.

Kvalitetsstandarderne for pleje, praktisk støtte og rehabilitering efter servicelovens § 83 og § 83a er justeret på baggrund af den juridiske vurdering samt faglige input. Udkastet er vedhæftet som bilag 2.

- Der er på baggrund af faglige input indsat ny tekst i afsnit 2 "Sådan behandler vi din sag", som tydeliggør en ny praksis, hvor det altid vurderes, om borgerne skal modtage et opstartsbesøg af en tværfaglig indsats. Formålet med denne praksis er at afklare mulighederne for en rehabiliterende indsats, og hvordan denne indsats kan tilrettelægges.
- En principafgørelse fra Ankestyrelsen har medført en præcisering af, at enhver i husstanden skal bidrage til at løse sin del af de praktiske opgaver, og at støtten gives som hjælp til den borger, som ikke længere selv kan løse sin del af opgaverne. Den faglige vurdering af dette behov vil altid være konkret og individuel (se under "praktiske opgaver" i afsnittet "Serviceniveau").
- En principafgørelse fra Ankestyrelsen har medført, at teksten er tilpasset således, at den ikke udelukker muligheden for større oprydningsgaver og hovedrengøring. Den faglige vurdering af dette behov vil altid være konkret og individuel (se under rengøringsbilaget i afsnittet "Serviceniveau").
- Den juridiske vurdering af medført en præcisering af, at hjælpen til indkøb og tøjvask altid skal vurderes konkret og individuelt (se indkøbs- og tøjvaskbilagene i afsnittet "Serviceniveau").
- En principafgørelse fra Ankestyrelsen har medført, at teksten er tilpasset således, at den ikke udelukker muligheden for støtte til madlavning. Den faglige vurdering af dette vil altid være konkret og individuel. (Se "madservicebilaget" i afsnittet "Serviceniveau").

Kvalitetsstandarderne for aktivitet og træning efter servicelovens § 86 stk. 1 og 2 er justeret på baggrund af den juridiske vurdering samt input fra Seniorrådet. Udkastet er vedhæftet som bilag 3.

- Den juridiske vurdering har medført præcisering af målgrupperne for genoptræning og vedligeholdelsestræning (se afsnittet i "hvem kan søge").
- En principafgørelse fra Ankestyrelsen har medført en præcisering af, at vedligeholdelsestræning også kan sigte mod at forbedre borgerens færdigheder. (se afsnittet "Hvad kan hjælpen indeholde" under vedligeholdelsestræning).
- Seniorrådet har ønsket en ændring af sætningen "vi vil inddrage dig som en aktiv samarbejdspartner" i indledningen. Denne sætning er nu ændret til "Vi vil indgå et gensidigt samarbejde"(se indledningen).

Ny gennemrevideret udgave af kvalitetsstandarden for aflastning og afløsning

Udkastet til kvalitetsstandard for aflastning og afløsning efter servicelovens § 84 er udarbejdet i et samarbejde mellem myndighedsområderne i Fagsekretariatet Ældre og Handicap samt Aktivitet og Træning. Endvidere har Fagsekretariatet Beskæftigelse og Sundhed været inddraget, da de i begrænset omfang visiterer efter servicelovens § 84. Arbejdet er foregået på baggrund af en juridisk vurdering, der har taget afsæt i bekendtgørelser, vejledninger og Ankestyrelsens principafgørelser.

På baggrund af ovenstående er der udarbejdet en ny gennemrevideret udgave af kvalitetsstandarden for aflastning og afløsning. Udkastet er vedhæftet som bilag 4. Kvalitetsstandarden er i modsætning til tidligere opbygget efter samme skabelon som de obligatoriske standarder og indeholder følgende afsnit:

- Indledning
- Hvem kan få tildelt støtte?
- Hvem kan du kontakte, hvis du har behov for hjælp?
- Hvordan foregår sagsbehandlingen?
- Hvis du ikke er enig i afgørelsen
- Serviceniveau
- Klageadgang
- Lovgrundlag
- Jeres hjem - medarbejdernes arbejdsplads.

Da det fremlagte udkast er en helt ny og gennemrevideret udgave, og det umiddelbart kan være svært at fremstille alle de ændringer, justeringer og præciseringer, der er foretaget i forhold til den tidligere standard, er den nuværende godkendte kvalitetsstandard vedhæftet som bilag 5.

Ændringer og præciseringer i det fremlagte udkast til Kvalitetsstandard for aflastning og afløsning

- I afsnit 3 "Hvem kan du kontakte, hvis du har behov for hjælp" er der indsat kontaktoplysninger på de myndighedsområder, der visiterer efter § 84.
- I afsnit 4 "Hvordan foregår sagsbehandlingen?" er der indsat en kort beskrivelse af sagsbehandlingsforløbet.
- I afsnit 6 "Serviceniveau" er der i forhold til den tidligere standard foretaget præciseringer:
  - Målgruppen er tydeligere beskrevet.
  - Indholdet er udspecificeret på de forskellige typer afløsning og aflastning og det er tydeliggjort, at den faglige vurdering altid vil være konkret og individuel.
  - Det er udspecificeret, hvad der ikke er omfattet af kvalitetsstandarden.
  - Det er udspecificeret, hvilke myndighedsområder der varetager myndigheden i forhold til de forskellige typer af afløsning og aflastning - og hvor borgerne således kan aflevere der ansøgninger.

Ændring i afsnittet "klageadgang" i alle de fremlagte standarder

I alle de fremlagte standarder er der foretaget en forenkling af afsnittet "klageadgang", der tidligere indeholdt en udspecificering af klagefristen - alt efter om borgerne fik afgørelsen elektronisk eller med post. Forenklingen er foretaget på baggrund af en opfordring fra Seniorrådet, der vurderede, at afsnittet var svært at forstå. Der vil fortsat fra myndighedsområderne - som beskrevet i de nuværende standarder - være en opmærksomhed på, at borgernes mulighed for at overholde frister kan være påvirket af udefrakommende forhold - eksempelvis Post Nord's leveringstid. Ankestyrelsen har udgivet en længere vejledning, der sætter rammen for, hvor kommunerne skal vurdere de forskellige forhold, der kan påvirke borgernes mulighed for at overholde klagefristen. Denne vejledning vil fremadrettet være grundlag for myndighedsområderne vurdering af, om klagefristerne er overholdt.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om tilrettelæggelse af samt kvalitetsstandarder for de forebyggende hjemmebesøg efter servicelovens § 79 a og Bekendtgørelse om kvalitetsstandarder for hjemmehjælp, rehabiliteringsforløb og træning efter servicelovens §§ 83, 83 a og 86.

Bekendtgørelse af lov om social service § 84.

En oversigt over lovgivningen på Socialudvalgets område er vedlagt som bilag til punktet.

Dialog og høring

Tidsplan godkendt i september 2019 indeholder:

- Administrativ dialog med Seniorrådet og Handicaprådet i september - november 2019.
- Høring af Seniorrådet og Handicaprådet i december 2019 - januar 2020.

Indstilling

Koncernchefen for Ældre og Handicap indstiller,

- at kvalitetsstandarderne godkendes til høring i Seniorrådet og Handicaprådet.

Sagen videresendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog

- at godkende kvalitetsstandarderne til høring i Seniorrådet og Handicaprådet.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 311:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Ældre og Handicap.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Socialudvalget, 5. december 2019, pkt. 151:

Socialudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Ældre og Handicap.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Bilag 1 Udkast kvalitetsstandard 2020 for opsøgende og forebyggende hjemmebesøg efter serviceloven

Bilag 2 Udkast til kvalitetsstandard 2020 for pleje, praktisk støtte og rehabilitering efter serviceloven

Bilag 3 Udkast kvalitetsstandard 2020 for aktivitet og træning efter serviceloven

Bilag 4 Udkast kvalitetsstandard for aflastning og afløsning efter servicelovens § 84

Bilag 5 Godkendt kvalitetsstandard for aflastning og afløsning efter servicelovens § 84

Bilag A oversigt - lovgivningsområder og paragraffer på Socialudvalgets område

Punkt 218: Drøftelse af omprioritering af midler fra den tidligere værdighedspulje eller andre midler inden for Socialudvalgets ansvarsområde, således at funktionen som pårørendevejleder kan fortsætte

27.00.00-S00-5-19

Resume

På Byrådets møde den 27. november 2019 blev der fremsat et ændringsforslag vedrørende administrationens forslag til besparelse på pårørendevejlederfunktionen, således at pårørendevejlederfunktionen fastholdes.

Byrådet besluttede at tilbagesende denne drøftelse til Socialudvalget med følgende beslutning:

- at funktionen som pårørendevejleder ønskes bevaret i 2020 og årene fremover. Derfor beder Byrådet Socialudvalget om på deres decembermøde, at omprioritere midler fra den tidligere værdighedspulje eller andre midler inden for udvalgets ansvarsområde, således at funktionen som pårørendevejleder kan fortsætte.

Sagsfremstilling

På Økonomiudvalgets møde den 20. november 2019 (sag nr. 266) fremlagde administrationen en orientering om reduktioner i serviceniveauet på 2,5 mio. kr. i 2020 stigende til 6 mio. kr. 2023. Heraf fremgik, at Fagsekretariatet Ældre og Handicap nedlagde funktionen som pårørendevejleder.

På byrådsmødet den 27. november 2019 stillede byrådsgrupperne fra Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Venstre forslag om:

"Byrådsgrupperne for Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Venstre foreslår, at administrationens foreslåede besparelse (jf. dagsordenspunkt 266 i Økonomiudvalget, 2019) på indsatsen pårørendevejleder afvises politisk og ruller tilbage i den forstand, at Byrådet vælger ikke at nedlægge funktionen fra årsskiftet. Byrådsgrupperne for Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Venstre foreslår, at videreførelsen af funktionen pårørendevejleder finansieres af kassen."

Beslutningen på byrådsmødet den 27. november 2019 var:

"- at funktionen som pårørendevejleder ønskes bevaret i 2020 og årene fremover. Derfor beder Byrådet Socialudvalget om på deres decembermøde, at omprioritere midler fra den tidligere værdighedspulje eller andre midler inden for udvalgets ansvarsområde, således at funktionen som pårørendevejleder kan fortsætte."

Socialudvalgets skal således drøfte hvordan udvalget vil omprioritere til en værdi af 390.000 kr. årligt svarende til den økonomiske besparelse, som en nedlæggelse af pårørendevejlederfunktionen havde medført som administrativ reduktion. Følgende nedenstående områder kan indgå i en eventuel finansiering:

- overskydende midler fra værdighedsmidlerne 2019 - sagen skal så genoptages i 2020 med henblik på en varig finansiering via Budget 2021
- omprioritering af værdighedsmidler tildelt til kultur/motion på recept 325.000 kr. til borgere med handicap og psykisk sårbarhed - midlerne er endnu ikke fordelt ud til kontraktområderne
- omprioritering af værdighedsmidlerne som er tilført bloktilskuddet for 2020 og frem - midlerne er via det tekniske budget tildelt de enkelte kontraktområder. Sagen skal i givet fald oversendes til Økonomiudvalget og Byrådet

- besparelsen findes andre steder indenfor udvalgets ansvarsområde. Sagen skal i givet fald oversendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Der vedlægges bilag, som belyser hvilke indsatsområder værdighedsmidler finansierer i 2020, når disse overgår til bloktilskud i 2020.

Supplerende sagsfremstilling til Byrådet den 18. december 2019:

Notat med supplerende oplysninger vedrørende finansiering af pårørendevejleder og IV-behandling er vedlagt.

Dialog og høring

De involverede høringsberettigede Råd vil blive inddraget.

Indstilling

Koncernchefen for Ældre og Handicap indstiller,

- at Socialudvalget træffer beslutning om finansiering af stillingen som pårørendevejleder
- at Socialudvalget sender sagen til høring i de høringsberettigede råd.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Ved mødet fremsatte Dansk Folkepart forslag om, at Byrådet skulle vedtage,

- at pårørendevejlederen finansieres af dobbeltbudgetteringen og at de forslag, som Socialudvalget indstiller, ikke benyttes.

For ændringsforslaget stemte 6 medlemmer af Byrådet: Martin Frausing Poulsen, John Haarup Laursen, Kjeld Jensen, Tage Nielsen, Mira Issa Bloch og Maria Temponeras.

Imod ændringsforslaget stemte 21 medlemmer af Byrådet: Frands Fischer, Frank W. Damgaard, Jørgen Naut, Karen Schack Lindemann, Trine Frengler, Søren Nielsen, Finn Sander Jensen, Kai Høstrup, Malene Ringberg, Ole Drøgemüller, Lars Lindencrone Lavridsen, Claus Leick, Søs Elmstrøm, Thomas Cordtz, Anders Laugesen, Claus Bloch, Birte M. Andersen, Jens Erik Sørensen, Bent Jacobsen, Jens Szabo og Søren Erik Pedersen.

Anne Heeager var fraværende ved afstemningen.

Dermed bortfaldt forslaget.

Byrådet vedtog,

- at pårørendevejleder finansieres via omprioritering af værdighedsmidler, tildelt til aktiviteter og oplevelser med kultur og natur for ældre borgere med handicap og psykisk sårbarhed, ialt 325.000 kr., samt at de resterende 65.000 kr. til pårørendevejleder finansieres via forventet kommende statslig bevilling af midler til læger på plejecentre, som allerede er en del af Budget 2020
- at pårørendevejleder i januar måned 2020 finansieres med overskydende midler fra værdighedspuljen 2019
- at sagen sendes i høring i Handicaprådet og Seniorrådet.

For beslutningen stemte 27 medlemmer af Byrådet: Frands Fischer, Frank W. Damgaard, Jørgen Naut, Karen Schack Lindemann, Trine Frengler, Søren Nielsen, Finn Sander Jensen, Kai Høstrup, Malene Ringberg, Ole Drøgemüller, Lars Lindencrone Lavridsen, Maria Temponeras, Claus Leick, Søs Elmstrøm, Tage Nielsen, Anne Heeager, Thomas Cordtz, Anders Laugesen, Claus Bloch, Birte M. Andersen, Jens Erik Sørensen, Bent Jacobsen, Jens Szabo og Søren Erik Pedersen, Martin Frausing Poulsen, John Haarup Laursen og Kjeld Jensen

Imod forslaget stemte 1 medlem af Byrådet: Mira Issa Bloch.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 313:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog,

- at tiltræde indstillingen fra Socialudvalget
- at der udarbejdes et notat om finansieringen inden byrådsbehandlingen af sagen.

Martin Frausing Poulsen forbeholdt sig sin stillingtagen.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Socialudvalget, 5. december 2019, pkt. 146:

Materiale fremlagt på mødet er vedhæftet referatet.

Socialudvalget vedtog at indstille,

- at pårørendevejleder finansieres via omprioritering af værdighedsmidler, tildelt til aktiviteter og oplevelser med kultur og natur for ældre borgere med handicap og psykisk sårbarhed, ialt 325.000 kr., samt at de resterende 65.000 kr. til pårørendevejleder finansieres via forventet kommende statslig bevilling af midler til læger på plejecentre, som allerede er en del af Budget 2020
- at pårørendevejleder i januar måned 2020 finansieres med overskydende midler fra værdighedspuljen 2019
- at sagen sendes i høring i Handicaprådet og Seniorrådet.

Mira Issa Bloch kunne ikke støtte vedtagelsen, da hun ikke kunne tilslutte sig, at aktiviteter og oplevelser med kultur og natur for ældre borgere med handicap og psykisk sårbarhed etableres som et ét-årigt forsøg, og i stedet foreslår hun, at midlerne findes via reduktion i sanseintegration.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Bilag til Socialudvalgets møde den 5. december 2019

Socialudvalg 5-12-2020

Supplerende sagsoplysninger vedr, finansiering af pårørendevejleder og fortsættelse af IV behandling

Punkt 219: Godkendelse af fortsat behandling med intravenøs medicin

29.00.00-P21-1-16

Resume

Med dette punkt behandles forslag til fortsat tilbud om intravenøs behandling (IV-behandling) til borgere i Skanderborg Kommune.

Sagsfremstilling

Skanderborg Kommune har siden slutningen af 2013 tilbudt intravenøs (IV) behandling med medicin og væske til borgere i eget hjem. Skanderborg Kommune stopper med den nuværende IV aftale den. 1. januar 2020. Dette sker på baggrund af, at der i det kommende budget ikke er afsat penge til opgaven. Fra 2020 må de ca. 200 borgere, der behandles årligt i Skanderborg Kommune, forblive indlagte mens de modtager IV behandling.

Fælles samarbejdsaftale om IV-behandling i kommunalt regi

I Region Midtjylland arbejdes der aktuelt med at lave en fælles samarbejdsaftale om IV-behandling i kommunalt regi. Her arbejdes med økonomiske, faglige og samarbejds-mæssige aspekter af opgaven. Forventningen er, at regionen i fremtiden er ansvarlig for den primære finansiering af den IV-behandling, der gives af kommunen. Der bliver i arbejdet med den fælles samarbejdsaftale skelet til Region Nordjylland, hvor man har indgået en aftale med fordelingsnøglen 70/30. De 30 % er kommunernes andel. Den nye samarbejdsaftale i Region Midtjylland forventes at kunne effektueres fra april 2020.

Forslag om at forsætte nuværende model for IV-behandling frem til april 2020

Administrationen foreslår, at der i mellemprioden (januar - marts 2020) findes finansiering til at fortsætte den nuværende model for IV-behandling i Skanderborg Kommune via ubrugte værdighedsmidler.

Behovet for finansiering af IV-behandling i perioden januar - marts 2020 beløber sig til 525.000 kr. Dette kan dækkes af uforbrugte midler fra værdighedspuljen 2019 under de to indsatsområder opstartsmøder samt borgere i delir. Der er tale om et engangsbeløb, som opstår alene i 2019 fordi man ikke har udmøntet alle midler. Disse midler kan anvendes til at forsætte med IV-behandlinger i januar - marts 2020.

Med en finansiering af IV-behandling i perioden januar - marts betyder det, at Skanderborg-borgere ikke vil opleve, at IV-behandling afbrydes til årsskiftet for så forventeligt at blive genoptaget i april 2020. Det betyder ligeledes, at det bliver muligt for Skanderborg Kommune at fastholde kompetencerne til IV-behandling i eget hjem.

Finansiering af IV-behandling fra april 2020

Administrationen vurderer, at en forudsætning for forslaget om midlertidig finansiering i perioden januar – marts er, at der findes finansiering til den kommunale andel, der forventes at blive en del af den kommende fælles samarbejdsaftale i Region Midtjylland, og som forventes effektueret fra april 2020.

Supplerende sagsfremstilling til Byrådet den 18. december 2019:

Notat med supplerende oplysninger vedrørende finansiering af pårørendevejleder og IV-behandling er vedlagt.

Økonomi

Budgettet til IV-behandling i Skanderborg Kommune udgør i 2019 2,1 mio. kr.

Lovgrundlag

IV-behandling leveres af akutsygeplejersker og hjemmesygeplejersker efter sundhedslovens § 138

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Ældre og Handicap indstiller,

- at der sammen med forslaget til fælles samarbejdsaftale med regionen fremsendes overslag over de økonomiske konsekvenser for kommunens andel, med henblik på finansiering af disse
- at forslaget om at fortsætte med IV-behandling til og med marts 2020 godkendes med den foreslåede finansiering.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at der sammen med forslaget til fælles samarbejdsaftale med regionen fremsendes overslag over de økonomiske konsekvenser for kommunens andel, med henblik på finansiering af disse
- at forslag om at fortsætte IV behandling godkendes med finansiering via midler fra den konstaterede dobbeltbudgettering af midler til funktionen pårørendevejleder på 390.000 kr. samt via 135.000 kr. fra forventet kommende statslig bevilling af midler til læger på plejecentre, som allerede er en del af Budget 2020
- at der etableres et ét-årigt forsøg med aktiviteter og oplevelser med kultur og natur for ældre borgere med handicap og psykisk sårbarhed, finansieret med 325.000 kr. fra overskydende midler fra puljerne i værdighedsmidlerne 2019
- at de resterende overskydende midler på 167.000 kr. fra puljer på værdighedsmidler 2019 reserveres til den mulige udgift på driften af IV behandling i 2020
- at sagen sendes til høring i Handicaprådet og Seniorrådet.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 314:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra Socialudvalget
- at der udarbejdes et notat om finansieringen inden byrådsbehandlingen af sagen.

Martin Frausing Poulsen forbeholdt sig sin stillingtagen.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Socialudvalget, 5. december 2019, pkt. 147:

Materiale fremlagt på mødet er vedhæftet referatet.

Socialudvalget vedtog at indstille,

- at der sammen med forslaget til fælles samarbejdsaftale med regionen fremsendes overslag over de økonomiske konsekvenser for kommunens andel, med henblik på finansiering af disse
- at forslag om at fortsætte IV behandling godkendes med finansiering via midler fra den konstaterede dobbeltbudgettering af midler til funktionen pårørendevejleder på 390.000 kr. samt via 135.000 kr. fra forventet kommende statslig bevilling af midler til læger på plejecentre, som allerede er en del af Budget 2020
- at der etableres et ét-årigt forsøg med aktiviteter og oplevelser med kultur og natur for ældre borgere med handicap og psykisk sårbarhed, finansieret med 325.000 kr. fra overskydende midler fra puljerne i værdighedsmidlerne 2019
- at de resterende overskydende midler på 167.000 kr. fra puljer på værdighedsmidler 2019 reserveres til den mulige udgift på driften af IV behandling i 2020
- at sagen sendes til høring i Handicaprådet og Seniorrådet.

Mira Issa Bloch kunne ikke støtte vedtagelsen, da hun ikke kunne tilslutte sig, at aktiviteter og oplevelser med kultur og natur for ældre borgere med handicap og psykisk sårbarhed etableres som et ét-årigt forsøg.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Socialudvalg 5-12-2020

Supplerende sagsoplysninger vedr. finansiering af pårørendevejleder og fortsættelse af IV behandling

Punkt 220: Årlig godkendelse af tilsynspolitik for ældre- og handicapområdet

27.69.32-P22-1-18

Resume

Byrådet skal ifølge lovgivningen årligt følge op på politikken og foretage eventuelle nødvendige justeringer. Sagen er således sat på dagsordenen med henblik på politisk behandling af politikken.

Endvidere gives der under behandlingen af dette punkt en orientering om den praktiske gennemførelse af tilsynene, der varetages af BDO.

Sagsfremstilling

Baggrund

Ifølge lovgivning om retssikkerhed og administration på det sociale område har kommunen pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses.

Efter § 151 c i Bekendtgørelse af lov om social service skal kommunalbestyrelsen:

- Udarbejde og offentliggøre en tilsynspolitik for tilbud efter § 83, som er omfattet af reglerne om frit valg af leverandør efter § 91. Det vil sige tilbud, som for størstedelens vedkommende er hjemmehørende på ældreområdet.
- Mindst en gang årligt følge op på tilsynspolitikken herunder foretage de nødvendige justeringer.

I Skanderborg Kommune er ældreområdet organisatorisk sammenhængende med handicapområdet. På baggrund heraf besluttede Skanderborg Kommunes byråd i december 2011, at kommunen skal have en tilsynspolitik, der er fælles for både ældre og handicap.

Orientering om den praktiske gennemførelse af de driftsorienterede tilsyn

Fagsekretariatet Ældre og Handicap har indgået aftale med BDO Danmark omkring den praktiske varetagelse af tilsynene. Rammen for disse tilsyn er Skanderborg Kommunes tilsynspolitik.

Metodemæssigt tager tilsynene udgangspunkt i BDO's tilsynskoncept, der kombinerer en række forskellige metoder til indsamling af viden, som alle tager afsæt i den anerkendende metode og en konstruktiv tilgang.

De anvendte metoder er henholdsvis samtaler med borgere, medarbejdere og ledere samt observation og gennemgang af dokumentation. Samlet set giver de forskellige metodiske tilgange en dybdegående viden om og dermed belæg for at vurdere kvaliteten og sammenhængen i de ydelser, som borgerne modtager. Tilsynet giver et øjebliksbillede baseret på dialog, udsagn, observationer og gennemgang af dokumentation samt det foreliggende baggrundsmateriale. Tilsynet er derfor ikke nogen garanti for, at alle forhold på tilbuddet til enhver tid lever op til de lovgivningsmæssige krav og Byrådets forventninger.

Til brug for forberedelsen af tilsynet indhenter BDO materiale fra kommunen, herunder eventuelle kvalitetsstandarder, vejledninger og politikker, værdigrundlag, oplysninger fra kommunens hjemmeside. Ligeledes indgår oplysninger fra de enkelte tilbud i de konkrete tilsyn.

På baggrund af de gennemførte tilsyn udarbejder BDO en rapport for de enkelte tilsyn og en samlet årsrapport.

Administrationen vil i den forbindelse gøre opmærksom på, at det driftsorienterede tilsyn med botilbuddene på handicap- og socialpsykiatriområdet samt de aktivitets- og samværstilbud, der ligger som en integreret del af botilbud, føres af Socialtilsyn Midt. Disse tilbud er således ikke længere omfattet af det driftsorienterede kommunale tilsyn. Det betyder i praksis, at kun Socialpsykiatriens aktivitets- og samværstilbud samt beskæftigelsestilbud er omfattet af den kommunale tilsynspolitik og modtager tilsyn fra BDO.

Administrationens anbefaling

Administrationen vurderer, at Skanderborg Kommunes tilsynspolitik sætter en tydelig ramme og retning for tilsynene, hvilket suppleret med BDO's metodiske tilsynskoncept giver et godt grundlag for en vurdering af kvaliteten og sammenhængen i de ydelser borgerne modtager. På den baggrund anbefaler administrationen, at der ikke foretages justeringer i politikken.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Ældre og Handicap indstiller,

- at orientering om den praktiske gennemførelse af tilsynene tages til efterretning
- at der ikke foretages justeringer i Tilsynspolitik for ældre og handicap
- at Tilsynspolitik for ældre og handicap sendes til høring i Seniorrådet og Handicaprådet.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at tage orientering om den praktiske gennemførelse af tilsynene til efterretning
- at der ikke foretages justeringer i Tilsynspolitik for ældre og handicap
- at Tilsynspolitik for ældre og handicap sendes til høring i Seniorrådet og Handicaprådet.

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Ældre og Handicap.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Socialudvalget, 5. december 2019, pkt. 150:

Socialudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Ældre og Handicap.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Forslag - Tilsynspolitik for ældre og handicapområdet 2020

Punkt 221: Godkendelse af rammepapir for udgående regionale teams i voksenpsykiatrien

27.51.00-S49-1-19

Resume

Med denne sag skal Byrådet tage stilling til rammepapir for udgående regionale teams i voksenpsykiatrien med henblik på ikrafttrædelse pr. 1. januar 2020. Socialudvalget vil blive orienteret om resultatet af arbejdsgruppens arbejde og det videre forløb for udmøntning.

Sagsfremstilling

I foråret 2018 dannede KKR en alliance om udviklingen af den nære psykiatri mellem de 19 midtjyske kommuner, Region Midtjylland, PLO-Midtjylland og bruger- og pårørendeorganisationer inden for psykiatrien. Alliancens første politisk prioriterede indsatsområder er at finde fælles løsninger i forhold til børn og unge i mistrivsel samt voksne med svær psykisk sygdom (politisk prioritering i sundhedsaftalen 2019-2023). Der er i foråret 2019 sat 10 udviklingsinitiativer i gang i regi af alliancen om den nære psykiatri. Samtidig er kommunerne blevet opfordret til at bakke op om alliancen og aktivt bidrage til, at de gode løsninger bliver spredt ud i alle kommuner.

Et af de 10 igangsatte udviklingsinitiativer i regi af alliancen om den nære psykiatri omhandler et fælles rammepapir for det tværsektorielle samarbejde om regionale udgående teams i voksenpsykiatrien og bygger på en fælles ambition om at sikre det gode sammenhængende borgerforløb.

Rammepapiret er godkendt i Sundhedskoordinationsudvalget den 30. oktober 2019 og godkendt i KKR den 8. november 2019 samt behandlet i Praksisplanudvalget den 26. november 2019. Rammepapiret er hermed sendt til godkendelse i de 19 midtjyske kommuner og regionsrådet.

Baggrund

Som en del af det regionale budgetforlig 2019 afsatte Region Midtjylland 50 mio. kr. til et løft af psykiatrien, heraf er 8 mio. kr. afsat til en styrkelse og harmonisering af den udgående ambulante aktivitet på tværs af regionen. Formålet er at skabe hurtig kontakt, forebygge indlæggelser og fremme tidlig udskrivelse. Da den udgående ambulante aktivitet har tydelige snitflader til kommunerne, er arbejdet forankret i regi af alliancen om den nære psykiatri.

Rammepapir

Fem principper for samarbejdet om de udgående teams udgør kernen i rammepapiret.

Det drejer sig om:

- Gensidig samarbejds- og informationspligt: For at understøtte det sammenhængende borgerforløb og sikre den gode overgang er region, kommuner og almen praksis enige med hinanden om, at et velfungerende samarbejde er essentielt. Derfor er vi enige om en gensidig forpligtigelse til samarbejde. Det betyder, at vi tidligt er opmærksom på hinanden som samarbejdspart i konkrete borgerforløb, så vi tager tidlig kontakt til hinanden, informerer hinanden og stiller os til rådighed for hinanden. Samtidig siger vi ikke nej til et samarbejde, når vi bliver inviteret. Ovenstående understøttes af brugen af telemedicin.

- Kort reaktionstid: Intentionen om hurtige forløb for at sikre fælles tidlig indsats stiller krav til hastigheden i samarbejdet mellem kommuner, region og almen praksis. Derfor er vi enige om, at der skal være skabt hurtig kontakt til relevante parter inden for 2-3 arbejdsdage. Herefter udarbejder de relevante parter (kommune, regionspsykiatri, almen praksis, borger) sammen en fælles plan for borgerens videre forløb. Den korte reaktionstid indebærer endvidere, at parterne kan være nødt til at tilpasse deres tilbud – f.eks. at kommunen stiller et relevant tilbud til borgeren klar inden for den tid, det udgående team har et forløb med borgeren (f.eks. § 82 i serviceloven).
- Tilgængelighed: En kort reaktionstid hænger sammen med tilgængelighed. Derfor er vi enige om at tilbyde en enkel indgang samt intern koordinering i egen organisation. For kommunerne betyder det, at der etableres en enkel indgang til brug for de udgående regionale teams ift. første kontakt om en borger. Kommunen sørger samtidig for en model, der kan håndtere intern koordinering. For de udgående teams betyder det tilsvarende, at de tilbyder en enkel indgang for den praktiserende læge og kommunen vedrørende den konkrete borger, de er inde over. Når der er etableret den første kontakt om en borger, skal det være tydeligt hvem man som samarbejdspart kontakter fremover vedrørende forløbet. Såfremt der udarbejdes en udskrivnings- eller koordinationsplan, noteres det her, hvem der er kontaktperson. Hvis ikke der udarbejdes en udskrivnings- eller koordinationsplan noteres det i borgerens behandlingsplan, hvem der er kontaktperson.
- Relationsdannelse: Høj kvalitet i samarbejdet mellem kommuner, region og almen praksis er essentielt for at kunne gøre en forskel for borgerne. Derfor vil vi prioritere relationsdannelse og kendskabet til hinanden, som et middel til at sikre høj kvalitet i vores samarbejde. Det vil vi bl.a. gøre gennem afholdelse af fælles skolebænk i klyngerne.
- Rådgivning og sparring: Almen praksis og kommuner kan have behov for specialiseret ekspertise og rådgivning fra det udgående team ift. at sikre det bedste forløb for borgeren. Det drejer sig både om rådgivning forud for en eventuel indlæggelse samt i forbindelse med borgerens efterfølgende forløb, når forløbet med det udgående team er afsluttet. Det udgående ambulante team understøtter således kommune og praktiserende læge med rådgivning og specialiseret ekspertise om de konkrete borgerforløb. Kommunen og almen praksis kan således kontakte det udgående team vedr. borgere i målgruppen.

Principperne udgør rammen for samarbejdet, mens selve udmøntningen aftales i det lokale klyngesamarbejde om de udgående teams.

De første implementeringsovervejelser for udmøntningen, er sat i gang. Rammepapiret er blevet drøftet i Horsensklyngen den 7. oktober 2019. På mødet blev det besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, da der er behov for at finde en løsning i fællesskab mellem de fire kommuner i klyngen.

Rammepapiret er vedlagt som bilag i sin helhed.

Den videre proces

2020 bliver et testår/udviklingsår, hvor man i de enkelte klynger får aftalt med hinanden, hvad der skal til for at udmønte principperne i løbet af 2020. Det handler i høj grad om at have opbygning af relationer og kommunikation på tværs i højsæde, samt at der er rum til at finde den rette organisering i egen organisation.

Skanderborg Kommune arbejder med en udmøntningsplan, der vil blive præsenteret for Socialudvalget i løbet af 2020.

Rammepapiret behandles på både Socialudvalget og Kultur-, Sundheds- og Beskæftigelsesudvalget i december.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Ældre og Handicap og koncernchefen for Beskæftigelse og Sundhed indstiller,

- at rammepapir for udgående regionale teams i voksenpsykiatrien godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog

- at godkende rammepapir for udgående regionale teams i voksenpsykiatrien.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 316:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Ældre og Handicap og koncernchefen for Beskæftigelse og Sundhed.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Socialudvalget, 5. december 2019, pkt. 149:

Socialudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Ældre og Handicap og koncernchefen for Beskæftigelse og Sundhed.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Kultur-, Sundheds- og Beskæftigelsesudvalget, 4. december 2019, pkt. 154:

Kultur-, Sundheds- og Beskæftigelsesudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Ældre og Handicap og koncernchefen for Beskæftigelse og Sundhed.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Rammepapir om udgående regionale teams

Implementeringsovervejelser for udmøntning af rammepapir

Punkt 222: Beslutning om nedlæggelse af pleje- og ældreboliger på Ryvang

03.02.00-A00-4-18

Resume

Med denne sag skal Byrådet træffe beslutning om den fremtidige anvendelse af ældre- og plejeboliger beliggende på Stadionalle og Skanderborgvej.

Sagsfremstilling

I december 2019 står Fællesskabets Hus i Ry klar til at huse bl.a. de beboere, der for nuværende bor på Plejecenter Ryvang. I forlængelse heraf lægges der med denne sag op til, at en del af pleje- og ældreboligerne på Ryvang nedlægges som sådan.

Der er i dag 53 plejeboliger på Ryvang, som kan opdeles på følgende måde:

- "Det gamle Ryvang" bestående af Skanderborgvej 49 og Stadionalle 2 (i alt 24 boliger)
- Boliger konverteret fra pleje- til ældreboliger bestående af Stadionalle 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 17, 18, 20 og 22 (i alt 29 boliger).

Der lægges med denne sag op til, at boligerne i "Det gamle Ryvang" nedlægges som pleje- og ældreboliger og dermed udgår af boligporteføljen for Fagsekretariatet Ældre og Handicap. Samtidig lægges der op til, at de resterende 29 boliger fortsat anvendes som ældreboliger.

Økonomi

Lånene i boligerne på Skanderborgvej 49 og Stadionalle 2 er udløbet og der betales i dag udelukkende en årlig ydelse på 467.000 kr. heraf går 2/3 til Landsbyggefonden og 1/3 går til kommunens boligorganisation. Ydelsen er hidtil blevet dækket af beboernes huslejebetaling, men vil fremadrettet skulle afholdes af Skanderborg Kommune.

Der er pt. en restgæld i boligerne på Stadionalle 4-22 på ca. 8,4 mio. kr. Ved fortsat anvendelse som pleje- og ældreboliger skal der afdrages på lånene som hidtil. Ved benyttelse til andet formål end pleje- eller ældreboliger, eller ved salg, skal lånene indfries ved at købe op i obligationerne bag lånet. En vurdering fra Kommunekredit fra august 2019 viser, at obligationerne potentielt vil kunne erhverves for ca. 12 mio. kr.

Lovgrundlag

Nedlæggelse af almene ældreboliger skal besluttes på afdelingsmødet. Såfremt der ikke forefindes en afdelingsbestyrelse, træffes beslutningen af den almene boligorganisation, her Skanderborg Kommune.

Nedlæggelsen af de almene ældreboliger ejet af kommunen skal besluttes af Byrådet. Det fremgår af almenboliglovens § 28, stk. 1, hvor nedlæggelse omfattes af begrebet "væsentlige forandringer" samt driftsbekendtgørelsens § 119stk. 1 nr. 3.

Da der ikke er belåning i ejendommene, vil en nedlæggelse ikke kræve indberetning til Udbetaling Danmark. Nedlæggelsen vil skal indberettes til Landsbyggefonden, således der kan ske ændring i stamdata for boligerne.

Da Skanderborg Kommune er omfattet af boligreguleringsloven, vil en nedlæggelse af boliger endvidere kræve en beslutning om nedlæggelsen efter boligreguleringslovens § 46, stk. 1.

Dialog og høring

Sagen skal sendes til høring hos Seniorrådet. Høringsforløbet vil dermed se ud som følger:

Tidspunkt	Sted
Torsdag den 5. december 2019	Behandling i Socialudvalget
Onsdag den 11. december 2019	Seniorrådet orienteres om, at der er en sag på vej til høring hos dem
Onsdag den 11. december 2019	Behandling i Økonomiudvalget
Onsdag den 18. december 2019	Behandling i Byrådet Fremsendelse til Seniorrådet til høring
Efter onsdag den 18. december 2019 og inden tirsdag den 7. januar 2020	Seniorrådet afgiver høringssvar, som eftersendes til Socialudvalget inden mødet
Tirsdag den 7. januar 2020	Behandling inkl. høringssvar i Socialudvalget
Onsdag den 22. januar 2020	Behandling inkl. høringssvar i Økonomiudvalget
Onsdag den 29. januar 2020	Endelig behandling inkl. høringssvar i Byrådet

Ovenstående tidsplan er afstemt med formanden for Seniorrådet.

Indstilling

Koncernchefen for Ældre og Handicap indstiller,

- at de 29 boliger beliggende på Stadionalle 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 17, 18, 20 og 22 fortsat anvendes som ældreboliger
- at de 24 boliger beliggende på Skanderborgvej 49 og Stadionalle 2 nedlægges som ældre- og plejeboliger og dermed udgår af boligporteføljen for Fagsekretariatet Ældre og Handicap
- at der tages beslutning om, hvilken fremtidig status de otte boliger beliggende på Stadionalle 2 skal have
- at boligerne beliggende Skanderborgvej 49 nedlægges som boliger
- at sagen fremsendes til høring i Seniorrådet.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at de 29 boliger beliggende på Stadionalle 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 17, 18, 20 og 22 fortsat anvendes som ældreboliger
- at de 16 boliger beliggende på Skanderborgvej 49 nedlægges som ældre- og plejeboliger, og dermed udgår de af boligporteføljen for Fagsekretariatet Ældre og Handicap
- at Byrådet i udgangspunktet er sindet at bibeholde de otte boliger på Stadionalle 2 som ældreboliger
- at eventuelle driftsøkonomiske konsekvenser indgår i budgetopfølgningen
- at det i en eventuel overgang til ældreboliger, i forhold til de otte boliger på Stadionalle 2, undersøges hvilke økonomiske konsekvenser en sådan overgang vil have for udviklingen af området
- at boligerne beliggende Skanderborgvej 49 nedlægges som boliger
- at sagen fremsendes til høring i Seniorrådet.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 315:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra Socialudvalget.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Socialudvalget, 5. december 2019, pkt. 148:

Socialudvalget vedtog at indstille,

- at de 29 boliger beliggende på Stadionalle 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 17, 18, 20 og 22 fortsat anvendes som ældreboliger
- at de 16 boliger beliggende på Skanderborgvej 49 nedlægges som ældre- og plejeboliger, og dermed udgår de af boligporteføljen for Fagsekretariatet Ældre og Handicap
- at Socialudvalget i udgangspunktet er sindet at bibeholde de otte boliger på Stadionalle 2 som ældreboliger
- at eventuelle driftsøkonomiske konsekvenser indgår i budgetopfølgningen
- at det i en eventuel overgang til ældreboliger, i forhold til de otte boliger på Stadionalle 2, undersøges hvilke økonomiske konsekvenser en sådan overgang vil have for udviklingen af området
- at boligerne beliggende Skanderborgvej 49 nedlægges som boliger
- at sagen fremsendes til høring i Seniorrådet.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Punkt 223: Forslag; forslag om standard for flagdage

00.01.00-G01-47-19

Resume

Efter anmodning fra byrådsmedlem Martin Frausing Poulsen skal Økonomiudvalget behandle forslag vedrørende forslag om standard for flagdage.

Sagsfremstilling

Martin Frausing Poulsen har fremsendt anmodning om, at der optages et punkt på dagsordenen til Økonomiudvalgets møde den 11. december 2019 vedrørende standard for flagdage. Følgende er modtaget:

"Den 15. juni markeres Valdemarsdag, og det fejres, at Dannebrog ifølge myten i 1219 faldt ned fra himlen i Estland, hvor det vendte den danske kong Valdemar Sejrs krigsproblemer mod esterne i slaget ved Lyndanise. I år var det 800 års dagen for den mytiske begivenhed.

Da hverken Byrådet eller direktionen har sat en standard for flagdage, resulterede det blandt andet i manglende flagning på Fælleden den 15. juni, medens der var hejst den flotteste flagallé i gaderne i centrum af Skanderborg.

Den 5. september er den officielle flagdag for Danmarks udsendte – en dag, der også bliver markeret på Skanderborg Fæled. Formålet med flagdagen er at hædre de personer, der er eller har været udsendt på en mission af Danmark på baggrund af en beslutning truffet af regering, Folketing eller en minister.

Officielle flagdage er dage, som har en særlig national betydning for en masse mennesker, heriblandt Danmarks udsendte, deres pårørende og efterladte til faldne soldater. Derfor indstiller Dansk Folkeparti:

- at der ved Skanderborg Fæled flages i overensstemmelse med statens flagdage, ved særlige anledninger, fx på valgdage, ved særlige arrangementer på Fælleden og på lokale mærkedage, samt på de dage, hvor Politiet anmoder om, at der flages
- at det hos de decentrale enheder er kontraktholderen, der træffer beslutningen om det giver mening at flage, og at der ikke skal indkaldes ekstra personale til formålet."

Dialog og høring

-

Indstilling

Borgmesteren indstiller,

- at Økonomiudvalget behandler det fremsendte forslag.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at der ved Skanderborg Fælled flages i overensstemmelse med statens flagdage, ved særlige anledninger, f.eks. på valgdage, ved særlige arrangementer på Fælleden og på lokale mærkedage, samt på de dage, hvor Politiet anmoder om, at der flages
- at det hos de decentrale enheder er kontraktholderen, der træffer beslutningen, om det giver mening at flage, og at der ikke skal indkaldes ekstra personale til formålet.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 295:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog at indstille til Byrådet,

- at der ved Skanderborg Fælled flages i overensstemmelse med statens flagdage, ved særlige anledninger, f.eks. på valgdage, ved særlige arrangementer på Fælleden og på lokale mærkedage, samt på de dage, hvor Politiet anmoder om, at der flages
- at det hos de decentrale enheder er kontraktholderen, der træffer beslutningen, om det giver mening at flage, og at der ikke skal indkaldes ekstra personale til formålet.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Punkt 224: Politik for kommunalt byggeri

00.01.00-A00-29-19

Resume

Der fremlægges forslag til ny politik for kommunalt byggeri til Byrådets godkendelse.

Sagsfremstilling

Miljø- og Planudvalget har arbejdet med ny politik for kommunalt byggeri. Politikken består - som andre Byrådets politikker i øvrigt - af en vision og en række strategispor, som tilsammen lægger retningen for opgaven. Politikken udmøntes gennem en række standarder, og de forandringer, som Byrådet vedtager i budgetlægningen hvert år, eller hen over året.

Udkast til politik og tre standarder vedlægges i deres fulde længde (standarder er endnu ikke layoutet).

Formålet med en politik for byggeri og renovering er at sikre, at investeringerne i den kommunale bygningsmasse har et så bæredygtigt niveau som muligt, hvad angår bygningernes funktion, anvendelse, samlede økonomi, klima og miljømæssig påvirkning.

Denne politik er en revision af Skanderborg Kommunes "Politik for Fremtidens Byggeri" fra 2012. Politikken indebærer et følg-eller-forklar princip. Dvs. hvis man afviger fra at følge politikken retningslinjer, så skal man kunne kvalificere denne beslutning.

Udkast til vision: Bæredygtige rammer om gode fællesskaber

"Med en politik for kommunalt byggeri ønsker Skanderborg Kommune at sætte fokus på miljø, klima, indeklimate og arbejdsmiljø. Genanvendelse, materialevalg og placering skal prioriteres højt og være med til at beskytte naturen, grundvandet, klimaet og det omgivende samfund. Bygningerne skal være sunde, så ingen bliver syge eller opleve dårligt indeklima. Skanderborg Kommune ønsker at efterlade så få klima- og miljøbelastede aftryk som muligt. Det skal ske ved helhedsorienteret tilgang, der sikrer, at kommunens bygninger er bæredygtige i både social, økonomisk, klima og miljømæssig henseende."

5 strategispor:

"Gode rammer for liv og fælleskab

Skanderborg Kommune ønsker at skabe gode rammer for liv og fællesskaber. Det skal ske med fokus på bæredygtighed i både nybyggeri og renovering, understøttet af bedst mulige funktionalitet og indeklima.

Det betyder, at:

- God og velfungerende ventilation, belysning, akustik og temperaturstyring skal prioriteres højt.
- Bygningerne skal designes, så de understøtter flere former for aktivitet, og fremmer lokale fællesskaber.
- Indretning af bygningerne skal ske i tæt dialog mellem bygherre, brugere og lokalsamfund.

- Adgangen og indretningen tager udgangspunkt i et universelt design, så tilgængeligheden for alle er en integreret del af bygningen.

Vi bygger kloge m2

Skanderborg Kommune ønsker at sikre den bedst mulige udnyttelse af den kommunale bygningsmasse gennem løbende rokader, renovering og standardisering. Der kan være potentialer i bygninger, som ikke er udnyttet i dag, men som kan tages i brug via en bygningsrokade, i stedet for at bygge nyt eller i renovere. Andre steder kan mindre om- eller tilbygninger frigøre et potentiale.

Det betyder, at:

- Kommunens bygninger skal ses under ét og anvendes optimalt. Det skal ske ved analyser og vurdering af den eksisterende bygningsmasse.
- Bygningerne skal være egnede til deres formål, og der skal være plads nok.
- Der bør være flere aktiviteter i samme bygninger, så pladsen udnyttes optimalt, og flere kan dele de samme lokaler hen over døgnet og hen over ugen.
- Det skal løbende vurderes, om bygninger kan bruges mere optimalt og til andre formål – f.eks. en skole kan ombygges til et plejehjem eller et plejehjem kan laves til en integreret institution.
- Det skal altid overvejes, om byggeprogrammer og tegninger fra tidligere byggerier kan genbruges.
- Der skal ske en standardisering af f.eks. tekniske installationer og byggematerialer, som kan være med til at billiggøre byggeriet og optimere driften.

En del af en helhed

Kommunale bygninger skal planlægges, bygges og renoveres ud fra en helhedsbetragtning.

Det betyder, at kommunale bygninger:

- Er en vigtig del af lokalsamfund og skal fungere som lokale samlingssteder. Rokader, placeringer og udbygninger skal derfor ses i samspillet med lokalsamfundet.
- Skal ses i samspil med naturen og en høj biodiversitet. Arkitektur, materialevalg og indretningen af udearealer skal understøtte miljøet og biodiversiteten.
- Skal bidrage til mindre klimabelastning ved at arkitektur, materialevalg og den efterfølgende drift efterlader mindst mulig klimaaftryk.
- Skal bidrage til øget klimasikring ved at arkitektur, materialevalg og indretningen af udearealer minimerer klimaomkostningerne.
- Skal behandles som et økonomisk aktiv med et strategisk blik for løbende værdistigning. Miljø- og klimafremmende investeringer skal derfor måles op mod de økonomiske gevinster.
- Skal være omfattet af sociale klausuler i udbudsfasen og på den måde fremme et bæredygtigt arbejdsmarked.

Høj byggeteknisk standard og bæredygtig tilgang

Skanderborg Kommune vil bygge efter de højeste byggetekniske standarder og afhængig af ambitionerne for de enkelte byggerier indarbejde særlige standarder for bæredygtighed. Disse skal bl.a. være med til at fremme den cirkulære økonomi. Denne tilgang er afgørende for økonomisk og miljømæssig bæredygtighed, samt for gevinster på besparelse af el, varme og vand. Udgangspunktet er at tænke i totalomkostningerne, når der bygges. Det sker for at sikre den bedst mulige langsigtede økonomi for kommunen.

Det betyder, at:

- Der som udgangspunkt skal vurderes på bæredygtigheden i ethvert byggeri.
- Vi bruger som udgangspunkt totaløkonomiske beregninger med 30 års sigt, når vi tænker drift ind i anlæg.
- Byggematerialer - fra nedrivning af bygninger eller overskud ved nybyggeri - skal så vidt muligt genbruges, enten af os selv eller af andre.
- Jord og råstoffer skal genanvendes på lige fod med byggematerialer til f.eks. fyld i veje, støjvolde m.m.

Drift med fokus på energiforbrug

Skanderborg Kommune vil gå foran med krav til energiforbrug i kommunalt nybyggeri og til forbedring af de eksisterende kommunale bygninger, så disse bruger mindre energi. Vi bruger som udgangspunkt totaløkonomiske beregninger med 30 års sigt, når vi vurderer investeringer i energisystemer.

Det betyder, at:

- Selvom kontraktholderne har ansvar for den indvendige vedligeholdelse, er der opgaver, der med fordel kan løses i samarbejde eller i fællesskab.
- Kontraktholderne skal derfor aktivt at samarbejde med andre kontraktholdere og afdelingen for kommunale bygninger, for at optimere driften af kommunens bygninger. Det gælder f.eks. drift af f.eks. ventilations- og varmesystemer, samt uddannelse og øvrige driftsopgaver.
- Sikkerheden og de lovpligtige eftersyn SKAL f.eks. være i orden."

Standarder

Politikken udmøntes bl.a. gennem standarder og evt. politisk besluttede forandringer. Med denne dagsorden følger tre standarder:

- Udkast til Standard for materialer, ressourcer og stoffer
- Udkast til Standard for totaløkonomiberegning
- Standard for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter (eksisterende standard/forskrift, vedtaget af Byrådet oktober 2014).

Derudover arbejdes der fortsat på:

- Standard for anlægsstyring/for gennemførelse af projekter på investeringsoversigten inkl. tillæg (revision af eksisterende standard/forskrift)
- Standard for strategisk styring af bygningsporteføljen (ny).

Alle standarder er ved at blive miljøvurderet, og det ser ikke ud til, at der er miljøvurderinger, der giver anledning til ændringer.

Supplerende sagsfremstilling til Miljø- og Planudvalget den 3. december 2019:

Der fremlægges revideret forslag til politik og standarder, jf. beslutningen i Økonomiudvalget den 20. november 2019. Der er tilføjet en bullit under strategisporet "Vi bygger kloge m2": "Ved nybyggeri skal der planlægges med henblik på at sikre flerartet anvendelse af lokaler m.v., og at bygningen kan omdannes til andre offentlige formål" og en ny bullit under strategisporet "Høj byggesteknisk standard": "Ved nybyggeri og større renoveringer skal der ved godkendelse af økonomien foreligge en beskrivelse af de samlede økonomiske konsekvenser ved brug af bæredygtige byggestandarder og teknologier, samt mindst mulig brug af miljøskadelige stoffer."

Det vedlægges opdateret forslag.

Supplerende sagsfremstilling til Økonomiudvalget den 11. december 2019:

Der vedlægges revideret Standard for materialer, ressourcer og stoffer og Standard for totaløkonomiberegning.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchef for Teknik og Miljø indstiller,

- at "Politik for kommunalt byggeri" godkendes og erstatter "Politik for Fremtidens Byggeri" fra 2012
- at standarderne "Standard for materialer, ressourcer og stoffer", "Standard for totaløkonomiberegning" samt "Standard for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter" godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at godkende "Politik for kommunalt byggeri", som dermed erstatter "Politik for Fremtidens Byggeri" fra 2012
- at godkende standarderne "Standard for materialer, ressourcer og stoffer", "Standard for totaløkonomiberegning" samt "Standard for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter".

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 298:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog,

- at "Politik for kommunalt byggeri" godkendes og erstatter "Politik for Fremtidens Byggeri" fra 2012
- at standarderne "Standard for materialer, ressourcer og stoffer", "Standard for totaløkonomiberegning" samt "Standard for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter" godkendes.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Miljø- og Planudvalget, 3. december 2019, pkt. 243:

Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at standarden for materialer, ressourcer og stoffer konsekvensrettes med rettelserne i politikken inden den videre politiske behandling
- at det præciseres i Standard for totaløkonomiberegning, at beregningen gælder "fremstilling og levetid", dvs. fremstilling af byggematerialer og bygningens levetid
- at "Politik for kommunalt byggeri" herefter godkendes og erstatter "Politik for Fremtidens Byggeri" fra 2012
- at standarderne "Standard for materialer, ressourcer og stoffer", "Standard for totaløkonomiberegning" samt "Standard for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter" herefter godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Økonomiudvalget, 20. november 2019, pkt. 270:

Økonomiudvalget vedtog

- at sagen returneres til Miljø- og Planudvalget med henblik på
  - at de økonomiske konsekvenser af politikforslaget belyses
  - at der indskrives et nyt element i politikforslaget; nemlig at det ved opførelse af nye kommunale bygninger skal sikres, at bygningerne let kan tilpasses en ændret anvendelse i fremtiden.

Miljø- og Planudvalget, 5. november 2019, pkt. 212:

Miljø- og Planudvalget vedtog at indstille,

- at tredje bullit under "Vi bygger kloge m2" ændres til "Der bør være flere aktiviteter i samme bygninger, så pladsen udnyttes optimalt til gavn for flest mulige aktiviteter, og flere kan dele de samme lokaler hen over døgnet og hen over ugen. Som hovedregel opfører vi ikke bygninger udelukkende til ét formål."
- at "Politik for kommunalt byggeri" herefter godkendes og erstatter "Politik for Fremtidens Byggeri" fra 2012
- at standarderne "Standard for materialer, ressourcer og stoffer", "Standard for totaløkonomiberegning" samt "Standard for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter" godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Politik for kommunalt byggeri.pdf

Forslag til standard for totaløkonomiberegning

Forslag til standard for materialer ressourcer og stoffer

Forskrift for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter.pdf

Punkt 225: Orientering om affaldssortering på Fælleden og forslag til sortering på institutioner

07.00.12-G01-1-19

Resume

Miljø- og Planudvalget fremsender orientering om affaldssortering på Fælleden og forslag til forandring om affaldssortering i kommunale institutioner iøvrigt til godkendelse.

Sagsfremstilling

Ifølge Skanderborg Kommunes affaldsplan skal alle kommunens institutioner sortere deres affald i mindst emballage, papir og pap, og der skal laves et pilotprojekt med udsortering af organisk affald.

Fælleden har hele tiden haft nogen affaldssortering, men med uhensigtsmæssige placeringer af spande. I efteråret kørte der et forsøg på 2. sal, som siden oktober 2019 er blevet udbredt til hele bygningen:

- Alle te-køkkener har nu sortering i emballage (metal, glas og hård plast), batterier, mad-affald, blød plast, pant-flasker og restaffald.
- I kopirum sorteres i papir til makulering, papir til genbrug, pap og printerpatroner.
- Produktionskøkkenet har hele tiden samlet mad-affald fra til biogas. Nu omfatter det også brugernes rest-mad i restauranten.
- I foyeren og på 1. sal ved mødelokalerne sorteres i papir, emballage og rest.
- I hallen findes emballage og rest-affald.
- Alle steder benyttes de nye landsdækkende piktogrammer.
- Endelig er der lavet særlige fleksible spande til arrangementer, hvor der kan samles særlige fraktioner som f.eks. ølkrus og mad.

Hver uge indsamles nu 80-100 kg mad-affald, som går til biogas.

Kildesortering på andre institutioner, udfasning af engangsplastservice m.v.

Det bemærkes, at Miljø- og Planudvalget den 13. august 2019 og Økonomiudvalget på møde den 25. september 2019 vedtog at oversende følgende forslag til budgetforhandlingerne, men at det ikke indgår i det vedtagne budget:

- at forvente kildesortering i de kommunale institutioner/arbejdspladser på mindst samme niveau som i private husholdninger
- at udfase engangsplastservice i 2020 i kommunens institutioner/Fælleden
- at inddrage Renosyd i forhold til at understøtte de kommunale institutioner i at producere mindre affald, forebygge affald og sortere affald, jf. affaldsplanen
- at forvente kildesortering i de åbne arealer på Fælleden så hurtigt som muligt og senest 1. januar 2020 på mindst samme niveau som husholdninger.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at der forventes kildesortering i de kommunale institutioner/arbejdspladser på mindst samme niveau som i private husholdninger
- at engangsplastservice udfases i 2020 i kommunens institutioner/Fælleden
- at Renosyd inddrages i forhold til at understøtte de kommunale institutioner i at producere mindre affald, forebygge affald og sortere affald, jf. affaldsplanen.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 299:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at fremsende følgende forslag (forandring) til Byrådets godkendelse:
  - Byrådet forventer kildesortering i de kommunale institutioner/arbejdspladser på mindst samme niveau som i private husholdninger.
  - Engangsplastservice udfases i 2020 i kommunens institutioner/Fælleden
  - Renosyd inddrages i forhold til at understøtte de kommunale institutioner i at producere mindre affald, forebygge affald og sortere affald, jf. affaldsplanen.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Miljø- og Planudvalget, 3. december 2019, pkt. 235:

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tage orienteringen om affaldssortering på Fælleden til efterretning, herunder kildesorteringen i de åbne arealer.

Miljø- og Planudvalget vedtog endvidere at fremsende følgende forslag (forandring) til Byrådets vedtagelse:

- Byrådet forventer kildesortering i de kommunale institutioner/arbejdspladser på mindst samme niveau som i private husholdninger.
- Engangsplastservice udfases i 2020 i kommunens institutioner/Fælleden.
- Renosyd inddrages i forhold til at understøtte de kommunale institutioner i at producere mindre affald, forebygge affald og sortere affald, jf. affaldsplanen.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Punkt 226: Værktøjskasse til gennemførelse af grundvandsbeskyttelse

09.08.24-P00-5-19

Resume

Byrådet har den 5. september 2018 vedtaget indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse for Ry- og Låsby-området. Med denne sag anbefaler administrationen forskellige værktøjer til at indgå frivillige aftaler med lodsejere om beskyttelse af grundvandet.

Sagsfremstilling

Hvordan sikrer vi den bedste gennemførelse af indsatsplanerne for grundvandsbeskyttelse både for lodsejerne, men også for kommunen? Hvor meget rådgivning vil Skanderborg Kommune tilbyde og yde de berørte lodsejere, der bliver direkte påvirket af indsatsplanerne? Hvilke værktøjer vil Skanderborg Kommune tage i brug for at hjælpe de berørte lodsejere med at finde de løsninger, der passer dem bedst, når der ikke i fremtiden må bruges pesticider på arealerne?

Baggrund

Byrådet har den 5. september 2018 vedtaget indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse for Ry- og Låsby-området. Disse er de første to af ialt otte indsatsplaner. Indsatsplanerne beskriver bl.a., at der ikke må anvendes pesticider i områder med målrettet grundvandsbeskyttelse i fremtiden. Skanderborg Kommune har vurderet, at indsatsen er nødvendig for at sikre grundvandet, og indsatsen skal derfor gennemføres.

Det er fastsat i vandforsyningsloven, at muligheden for at indgå en frivillig aftale om ingen brug af pesticider skal undersøges. Er det ikke muligt, har Byrådet i Skanderborg Kommune besluttet at give påbud for at sikre grundvandet.

Vandforsyningerne i Skanderborg Kommune ønsker ikke at indgå frivillige aftaler med de berørte lodsejere, derfor er dette Skanderborg Kommunes opgave.

Erstatninger til de berørte lodsejere betales af Skanderborg Vandsamarbejde jf. de vedtagne indsatsplaner. Skanderborg Kommune forventer, at den samlede udgift til erstatninger vil være på 50-80 mio. kr. Det forventes at betyde en stigning i vandprisen for forbrugerne på ca. 1 kr./m³.

Værktøjskassen

Hvordan kommunen forsøger at indgå en frivillig aftale er ikke yderligere præciseret i loven. Hvordan og i hvilket omfang Skanderborg Kommune hjælper lodsejerne til at finde de rette løsninger, har betydning for, hvor smidigt Skanderborg Kommune får gennemført indsatsplanerne. Det er derfor vigtigt forud for forhandlingerne med lodsejerne at kende rammen for, hvilke værktøjer i værktøjskassen, som Skanderborg Kommune vil anvende. Værktøjskassen fastsætter med andre ord det niveau af rådgivning, som lodsejeren tilbydes og de konkrete løsninger, som kommunen understøtter.

En lodsejer, der fremadrettet ikke må bruge pesticider, skal finde ud af, hvordan jorden skal anvendes fremover. Følgende løsninger kan komme på tale:

- Jorden dyrkes uden brug af pesticider, enten af lodsejer selv eller af forpagter
- Skovrejsning, enten alene eller i fællesskab med naboer

- Lysåben natur, enten alene eller i fællesskab med naboer.

Lodsejer, der ikke ønsker at eje jord, hvor der ikke må bruges pesticider, kan have et ønske om at komme af med jorden. I dette tilfælde kan følgende løsninger komme på tale:

- Mageskifte
- Jordfordeling
- Kommunen køber jorden
- Almindeligt salg.

Det kan være vanskeligt for lodsejeren at vælge den rigtig løsning, hvilket kan være en barriere for den frivillige aftale. En mulig løsning er at tilbyde lodsejeren rådgivning enten i form af informationsmateriale eller individuel rådgivning fra en landbrugskonsulent. Tilbud om rådgivning forventes at give flere frivillige aftaler og færre påbudssager.

I bilag 1 til sagen er vedhæftet et oplæg til politisk drøftelse, hvor de enkelte værktøjer er beskrevet. Oplægget giver overblik over, hvilke udfordringer de forskellige værktøjer kan give både lodsejerne og Skanderborg Kommune, samt hvilke økonomiske aspekter, det har for Skanderborg Kommune. Oplægget vil mundtligt blive præsenteret på det samlede møde for Miljø- og Planudvalget og Økonomiudvalget den 20. november 2019. Miljø- og Planudvalget vil på udflugten til Ry Vandværks kildeplads ved Lundhøjvej den 5. november 2019 også få en introduktion til værktøjskassen.

Evaluering

Det er en ny opgave for Skanderborg Kommune, landbrugsorganisationerne og vandværkerne at indgå frivillige aftaler om grundvandsbeskyttelse. Administrationen anbefaler derfor, at værktøjskassen evalueres i forbindelse med den politiske behandling af de næste indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse.

Økonomi

Afhængig af, hvilken hjælp lodsejerne tilbydes i forbindelse med indgåelse af en frivillig aftale, vil det påvirke kommunen økonomisk. Eksempelvis vil køb af jord påvirke kommunens anlægsramme. Derudover er det som udgangspunkt kun muligt at sende regningen for selve erstatningen videre til vandsamarbejdet. Det er uafklaret i hvilket omfang, udgifter til rådgivning kan betragtes som en del af erstatningen. Dette skal holdes op mod, at frivillige aftaler er at foretrække frem for tidskrævende påbudssager.

Nedenfor er beskrevet forskellige niveauer for rådgivning og værktøjer. Bilag 1 beskriver mere detaljeret de antagelser, der ligger bag de økonomiske betragtninger.

1. Der tilbydes ingen rådgivning. Ingen direkte økonomisk betydning for kommunen. Der er kun en kort dialog med lodsejerne omkring indgåelse af en frivillig aftale. Det vil sandsynligt give flere påbudssager og færre frivillige aftaler.
2. Der tilbydes skriftlig rådgivning. Informationsmaterialet udarbejdes i samarbejde med blandt andet landboforeningen. Udgiften afholdes indenfor Teknik og Miljø's budget for området. Udgifterne forventes af være på 200.000 - 300.000 kr.

3. Der tilbydes individuel rådgivning fra for eksempel en landbrugskonsulent. Det forventes, at alle lodsejere med landbrugsjord vil tage imod dette tilbud. Tilbudet forventes at medføre flere frivillige aftaler og færre påbudssager. Udgifter forventes samlet at være på 1-1,5 mio. kr. Det skal afklares, om Skanderborg Vandsamarbejde vil bidrage økonomisk til denne type rådgivning til lodsejerne. Alternativt skal udgiften finansieres kommunalt.
4. Der tilbydes tilpasset rådgivning til lodsejere, der vil lave fælles projekter med etablering af skov eller lysåben natur. Rådgivningen kan blandt andet være i form af etablerings- og driftsplaner. De forventede omkostninger vil være på 150.000 - 200.000 kr., som skal finansieres kommunalt.
5. Der tilbydes mageskifte som løsning. Mageskifte er, når to lodsejere "bytter" jord. Udgiften estimeres til 170.000 kr. til rådgivning og sagsomkostninger til skødehandel. Udgiften skal finansieres kommunalt, alternativt skal kommunen alene formidle kontakten mellem to lodsejere.
6. Der tilbydes jordfordeling som løsning. Udgiften er estimeret til 10 - 20 mio. kr. fordelt på forundersøgelse, procesomkostninger og opkøb af en jordpulje til at starte jordfordelingsprojektet. Udgiften skal finansieres kommunalt. Estimatet er usikkert, da antallet af jordfordelingsprojekter, der ønskes gennemført, er ukendt. Derudover er det ukendt, hvor store udgifter til jordpulje og eventuelle tab kommunen må have.
7. Der tilbydes kommunalt køb af jord. Udgiften estimeres til 15 - 30 mio. kr., som skal finansieres kommunalt. Estimatet er usikkert, da antallet af lodsejere, der ønsker at sælge deres jord, er ukendt. Dertil kommer driftsomkostninger samt eventuelle tab i forbindelse med videresalg.

Administrationen har i forbindelse med budgetforhandlinger for 2020 fået bevilliget 835.000 kr. frem til og med 2022. Disse midler dækker udarbejdelse af de resterende seks indsatsplaner. Derudover dækker det administrationens ressourcer til lodsejerforhandlinger indenfor de boringsnære bebyggelsesområder, som er en del af regeringens BNBO-aftale fra januar 2019.

Lovgrundlag

Vandforsyningsloven §§ 13c og 13d. Miljøbeskyttelsesloven §§ 24 og 26a samt §§ 63 og 64a.

Dialog og høring

Der er løbende dialog med de involverede interessenter, særligt Landboforeningen Odder-Skanderborg og Skanderborg Vandsamarbejde. Begge foreninger har ønsket, at Skanderborg Kommune aktivt bidrager med gennemførelsen af indsatsplanerne. De ønsker blandt andet, at dette sker ved at tilbyde værktøjet "kommunalt køb af den berørte jord", hvis lodsejeren ønsker det.

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at Skanderborg Kommune ikke tilbyder kommunalt opkøb af jord og jordfordeling, med mindre jorden kan indgå i et projekt, hvor der er synergi med andre kommunale interesser, som for eksempel klimamål, større skovrejsningsprojekter eller andre rekreative projekter. Byrådet vil for hvert projekt særskilt tage stilling til spørgsmålet og økonomien
- at Skanderborg Kommune tilbyder skriftlig information til lodsejerne i form af brochure eller hjemmeside (Skanderborg Kommune laver denne i dialog med bl.a. landboforeningerne)
- at Skanderborg Kommune vil undersøge muligheden for at tilbyde individuel rådgivning til de berørte lodsejere med landbrugsjord. Administrationen afklarer, om dette kan finansieres over vandprisen af Skanderborg

Vandsamarbejde

- at Skanderborg Kommune informerer og formidler kontakten omkring mageskifte, hvis der i forhandlingerne med lodsejerne fremkommer umiddelbare løsninger. Lodsejere finansierer selv udgifter til tinglysning m.m.
- at Miljø- og Planudvalget samt Økonomiudvalget evaluerer værktøjskassen sammen med den politiske behandling af de næste indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse.

Sagen fremsendes til Miljø- og Planudvalget, Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at Skanderborg Kommune ikke tilbyder kommunalt opkøb af jord og jordfordeling, med mindre jorden kan indgå i et projekt, hvor der er synergi med andre kommunale interesser, som for eksempel klimamål, større skovrejsningsprojekter eller andre rekreative projekter. Byrådet vil for hvert projekt særskilt tage stilling til spørgsmålet og økonomien
- at Skanderborg Kommune tilbyder skriftlig information til lodsejerne i form af brochure eller hjemmeside (Skanderborg Kommune laver denne i dialog med bl.a. landboforeningerne)
- at Skanderborg Kommune vil undersøge muligheden for at tilbyde individuel rådgivning til de berørte lodsejere med landbrugsjord. Administrationen afklarer, om dette kan finansieres over vandprisen af Skanderborg Vandsamarbejde
- at Skanderborg Kommune informerer og formidler kontakten omkring mageskifte, hvis der i forhandlingerne med lodsejerne fremkommer umiddelbare løsninger. Lodsejere finansierer selv udgifter til tinglysning m.m.
- at Miljø- og Planudvalget samt Økonomiudvalget evaluerer værktøjskassen sammen med den politiske behandling af de næste indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 300:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Miljø- og Planudvalget, 3. december 2019, pkt. 237:

Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at formandskabet for Miljø- og Planudvalget optager dialog med Vandsamarbejdet og landbruget.

Miljø- og Planudvalget vedtog endvidere

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Økonomiudvalget, 20. november 2019, pkt. 273:

Økonomiudvalget vedtog

- at udsætte behandlingen af sagen.

Miljø- og Planudvalget, 20. november 2019, pkt. 221:

Fraværende: Maria Temponeras

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at udsætte behandlingen af sagen.

Direktionen, 30. oktober 2019, pkt. 244:

Fraværende: Lone Rasmussen.

Direktionen vedtog at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Miljø og Planudvalget, Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Værktøjskasse til gennemførelse af grundvandsbeskyttelse

Punkt 227: Erstatningsfastsættelse i forbindelse med dyrkningsrestriktioner - Grundvandsbeskyttelse

09.08.24-P00-6-19

Resume

Byrådet har den 5. september 2018 vedtaget indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse for Ry- og Låsby-området. Med denne sag skal Byrådet tage stilling til metode for erstatningsfastsættelse til lodsejere, som fremadrettet ikke må bruge pesticider.

Sagsfremstilling

Byrådet har den 5. september 2018 vedtaget indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse for Ry og Låsby-området. Dette er de første to af ialt otte planlagte indsatsplaner. Indsatsplanerne beskriver bl.a., at der ikke må anvendes pesticider i områder med målrettet grundvandsbeskyttelse i fremtiden. Da Skanderborg Kommune har vurderet, at indsatsen er nødvendig for at sikre grundvandet, skal indsatsen gennemføres. Kommunen skal i første omgang forsøge at indgå en frivillig aftale. Hvis dette ikke er muligt, skal kommunen give påbud med tilsvarende restriktioner.

Det er fastsat i lovgivningen, at lodsejer har ret til fuldstændig erstatning. Det betyder, at lodsejerne økonomisk skal stilles, som havde der ikke været et indgreb på arealerne. Dermed sikres det, at ejerens formue er intakt. Er det ikke muligt at nå til enighed om erstatning, fastsætter taksationsmyndigheden erstatningens størrelse. Skanderborg Kommune er forpligtet til at tilbyde den erstatning, som taksationskommissionen når frem til. Kommunen kan ikke pålægge forbrugerne at betale en højere erstatning.

Metoden lægger sig op af eksisterende praksis om erstatningsregler. Det er dog væsentligt at understrege, at der skal foretages en individuel vurdering af erstatningen i hver enkelt sag. Følgende elementer indgår når erstatninger fastsættes:

- Erstatning for værdiforringelse af ejendommen (jordpris, bygninger, maskiner, dyrehold og defigurering)
- Erstatning for ulemper (omstillingsomkostninger, driftsforstyrrelser herunder nedgang i dækningsbidrag ½-1 år)
- Udgift til sagkyndig bistand i processen (landbrugsrådgiver, advokat eller lignende).

Denne tilgang er benyttet i flere taksations- og overtaksationskendelser fra Aalborg og Samsø kommuner (dyrkningsaftaler om reduceret kvælstofudvaskning og ingen brug af pesticider) samt i Egedal Kommune (dyrkningsaftaler om ingen brug af pesticid). Se bilag 1 for yderligere beskrivelse af grundlaget og praksis.

Seneste taksationskendelse er fra Egedal Kommune (Bjellekær Kildeplads) november 2019. Her har Taksationskommissionen lagt vægt på ejendommens grundværdi, niveauet af frivillige aftaler indgået i nærområdet samt sager om frivillige aftaler fra Jylland. Der er taget hensyn til, at de berørte arealer var forholdsvise store, regulære jordstykker med god arrondering (et udtryk for, hvor godt afrundede markerne er). Derudover indgår arealernes bonitet (mål for en jords ydeevne), beliggenhed og terrænnære forhold i vurderingen. Erstatningerne i sagen fra Egedal Kommune blev sat til gennemsnitlig 51.000 kr./ha for en varig aftale på landbrugsjord i omdrift. De berørte arealer omfattede 16,3 ha landbrugsjord.

I statens vejledning til kommunerne fastsættes erstatningsniveauet for landbrugsjord i omdrift til 40-60.000 kr./ha (i særlig tilfælde 70-80.000 kr./ha) for en varig aftale. Dette er på linje med taksationskendelse fra Egedal Kommune. Erstatningsniveauet bygger på, at ejendommene kan drives videre, og dermed også har en betydelig værdi efter sprøjteforbudet.

Brev til miljøminister Lea Wermelin

Miljøministeren har opfordret kommunerne til at informere hende om eventuelle særlige udfordringer med implementering af BNBO-aftalen allerede nu og ikke først, når aftalen bør være implementeret med udgangen af 2022.

På nuværende tidspunkt accepterer landbruget ikke de tilbudte erstatninger (se under afsnittet dialog og høring). Taksationskendelsen fra Egedal Kommune forventes påklaget til Overtaksationskommisionen, og det forventes, at en lang række sager skal forbi taksation, overtaksation og eventuelt i sidste ende for domstolene, før erstatningsniveauet er fastlagt i praksis. Denne proces tager tid. Det vurderes, at en række lodsejere ikke ønsker at indgå frivillige aftaler, før erstatningsniveauet er fastsat i praksis. Derfor er det begrænset, hvor mange frivillige aftaler kommunen kan nå at indgå inden 2022. Det er derfor vigtigt at orientere ministeren om, at evaluering af kommunernes indsats af BNBO-aftalen skal ses i lyset af dette.

Økonomi

Teknik og Miljø finansierer indenfor eget budget eksterne rådgivere til fastsættelse af erstatningerne.

Ved vedtagelse af indsatsplanerne for Ry- og Låsby-områderne drøftede Byrådet skattefritagelse og pantet værdi, når der indgås frivillige aftaler. Det er derfor kort beskrevet her.

Erstatninger givet på ekspropriationslignende vilkår er som udgangspunkt skattefri. Byrådet har ved vedtagelsen af indsatsplanerne for Ry og Låsby-området konkret taget stilling til, at aftaler skal indgås på ekspropriationslignende vilkår. Det er Skattestyrelsen, der tager stilling til, om erstatningen er fritaget fra ejendomsavancebeskatning.

En aftale om pesticidfri drift kan forringe pantet, idet salgsværdien for ejendommen forringes, specielt hvis arealerne udgør en stor procentdel af ejendommen. En bekymring fra landbruget er, om kreditforeningen mener, at faldet i værdi er på niveau med den udbetalte erstatning. Erstatninger skal, hvis panthavere og andre rettighedshavere kræver det, i prioritetsorden udbetales til dem.

Lovgrundlag

Vandforsyningslovens § 13d.

Miljøbeskyttelsesloven § 61, § 63 og § 64a.

Vejlovens bestemmelse om erstatningsfastsættelse, taksation og udbetaling §§ 103-122.

Dialog og høring

Den 13. juni 2019 holdt Skanderborg Kommune en workshop om fastsættelse af erstatninger. På workshoppen deltog repræsentanter fra landboforeningen Odder-Skanderborg og bestyrelsen for Skanderborg Vandsamarbejde. Formål med workshoppen var at klarlægge, om vi kunne nå til fælles forståelse og eventuel enighed om fastsættelse af erstatninger på landbrugjord. Udover landboforeningen og vandsamarbejdet deltog Seges og Niras med repræsentanter, der til dagligt arbejder med erstatningsfastsættelse på landbrugsjord. Der var på workshoppen enighed om principperne for fastsættelse af erstatninger. Der var ikke enighed om erstatningsniveauet. Drøftelsen gik på, om jorden har en landbrugsmæssig værdi, når der ikke må anvendes pesticider på jorden.

Landboforeningens repræsentanter vurderer, at et sprøjteforbud vil gøre jorden værdiløs for lodsejerne, og at det dermed ikke kan betale sig at dyrke jorden efterfølgende. Derfor mener landboforeningen, at erstatningen skal være betydelig større, end det kommunen lægger op til, og dermed også højere end det niveau, som staten og Taksationskommissionen lægger op til. Seges vurderer, at erstatningen er i en størrelsesorden på 130.000 kr. pr. ha for ikke at sprøjte på landbrugsjord. Det er den samme påstand, som lodsejeren fremførte i taksationen i Bjellekær-sagen.

I bilag 2 er vedhæftet notat af drøftelserne fra workshoppen.

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at administrationen anvender eksisterende praksis om erstatningsregler til fastsættelse af erstatninger
- at metoden opdateres løbende, hvis der kommer ny praksis fra f.eks. staten, taksationsmyndighederne eller domstolene
- at Byrådet sender brev (bilag 3) til miljø- og fødevareministeren, der beskriver de udfordringer, det giver, at der ikke er enighed omkring erstatningernes niveau
- at Byrådet spørger Landboforeningen Odder-Skanderborg og Skanderborg Vandsamarbejde, om de vil være medunderskrivere på brevet til miljø- og fødevareministeren.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at administrationen anvender eksisterende praksis om erstatningsregler til fastsættelse af erstatninger
- at metoden opdateres løbende, hvis der kommer ny praksis fra f.eks. staten, taksationsmyndighederne eller domstolene
- at sende brev (bilag 3) til miljø- og fødevareministeren, der beskriver de udfordringer, det giver, at der ikke er enighed omkring erstatningernes niveau
- at spørge Landboforeningen Odder-Skanderborg og Skanderborg Vandsamarbejde, om de vil være medunderskrivere på brevet til miljø- og fødevareministeren.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 301:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Miljø- og Planudvalget, 3. december 2019, pkt. 236:

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Teknik og Miljø.

Kjeld Jensen forbeholdt sig sin stillingtagen.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Notat - workshop om erstatningsfastsættelse - 13-06-0219

Bilag 3 - Brev til Miljøminister Lea Wermelin

Notat_erstatningsfastsættelse_Skanderborg

Værktøjskasse og erstatningsfastsættelse_vs2 - MPU 03-12-2019

Punkt 228: Kommuneplantillæg 16-31 - Høringssvar og endelig vedtagelse

01.02.03-P16-14-19

Resume

Høringsfristen er udløbet, og Byrådet anmodes om at tage stilling til de indkomne høringssvar og til endelig vedtagelse af kommuneplantillægget.

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget besluttede den 2. oktober 2019 at igangsætte et kommuneplantillæg for udvidelse af Skanderborg Sundhedscenter.

Byrådet besluttede den 30. oktober 2019 at sende forslag til Kommuneplantillæg 16-31 i høring.

Projektområdet/baggrund

Kommuneplantillægget er udarbejdet på baggrund af et ønske om at udvide Skanderborg Sundhedshus/Det kommunale Sundhedscenter ved at udvide anvendelsen af 3. sal på den ældste del af det nuværende byggeri fra en udnyttet tagetage til en hel etage.

Skanderborg Sundhedshus er beliggende i byzone og ikke reguleret af en lokalplan. Skanderborg Kommune vurderer, at udvidelsen er af mindre karakter og dermed ikke lokalplanpligtig. Dog er udvidelsen i strid med kommuneplanens etageantal, der i Kommuneplan 16 er fastlagt til 2½ etage. Der vil derfor kunne gives byggetilladelse til den ønskede udvidelse, såfremt kommuneplanrammen ændres til at kunne rumme det.

I forbindelse med sagens behandling i Økonomiudvalget den 20. oktober 2019 besluttede udvalget, at kommuneplanforslagets bestemmelse om "Bebyggelsens omfang og placering" skulle tilføjes:

"Tag skal udføres som klassisk mansardtag med fremskudte kviste ved hvert vindue. Længebygning og tårnbygninger skal udføres med samme mansardløsning. Placering af kviste og opdeling i vinduer skal være i overensstemmelse med bebyggelsens oprindelige facadeudtryk ift. proportioner og rytmer. Tag skal fremstå med materiale i mørke farver, svarende til eksempelvis quartz zink eller anthra zink."

Høringssvar

Der er indkommet tre høringssvar. Alle høringssvar og et samlet høringsnotat med administrationens bemærkninger til høringssvarene er vedlagt.

De tre høringssvar vedrører alle den tilføjede bestemmelse fra Økonomiudvalget, som afsenderne ikke finder rimelig.

Administrationen finder, at kravet til udformningen af tagetager på længebygninger kan udelades, men kravene til tagetager på bygningens tårnpartier bør fastholdes.

Dette sikrer, at ombygningen vil kunne udformes som forslag 3, men ikke som forslag 2 i medsendte mulighedsstudier.

Dialog og høring

-

Indstilling

Direktør Frederik Gammelgaard indstiller,

- at forslag til Kommuneplantillæg 16-31 vedtages endeligt med følgende ændringer af den tilføjede bestemmelse: "Tage på tårnbygninger skal udføres som klassisk mansardtag med fremskudte kviste ved hvert vindue. Placering af kviste og opdeling i vinduer på tårnbygninger skal være i overensstemmelse med bebyggelsens oprindelige facadeudtryk ift. proportioner og rytmer. Tag skal fremstå med materiale i mørke farver, svarende til eksempelvis quartz zink eller anthra zink."

Sagens fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at forslag til Kommuneplantillæg 16-31 vedtages endeligt med følgende ændringer af den tilføjede bestemmelse: "Tage på tårnbygninger skal udføres som klassisk mansardtag med fremskudte kviste ved hvert vindue. Placering af kviste og opdeling i vinduer på tårnbygninger skal være i overensstemmelse med bebyggelsens oprindelige facadeudtryk ift. proportioner og rytmer. Tag skal fremstå med materiale i mørke farver, svarende til eksempelvis quartz zink eller anthra zink."

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 302:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra direktør Frederik Gammelgaard.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Direktionen, 3. december 2019, pkt. 289:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra direktør Frederik Gammelgaard.

Sagens fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Facadestudier til MYN.pdf

Høringsnotat vedrørende forslag til kommuneplantillæg 16-31

Punkt 229: Lokalplan 1151 - Kildebjerg Ry Midtfasen - Høringssvar og endelig vedtagelse

01.02.05-P16-4-16

Resume

Høringsfasen for Lokalplan 1151, Midtfasen Kildebjerg Ry er afsluttet, og Byrådet skal tage endelig stilling til forslaget til lokalplan.

Sagsfremstilling

Kildebjerg Ry A/S har anmodet om igangsætning af planlægning for boliger i Kildebjerg Ry. Miljø- og Planudvalget besluttede den 7. maj 2019 at sætte planlægningen i gang. Byrådet besluttede den 2. oktober 2019 at sende forslag til lokalplan i høring. Høringsfristen er nu udløbet, og da der er kommet væsentlige indsigelser, anmodes Byrådet om at tage stilling til de indkomne høringssvar og til den endelige vedtagelse af planen.

Link til google map: [LP 1151 - Midtfasen Kildebjerg Ry_google map](#)

Link til netgis: [LP 1151 - Midtfasen Kildebjerg Ry_netgis](#)

Lokalplan 1151 - Midtfasen Kildebjerg Ry skal erstatte den nuværende Lokalplan 1020 - Bebyggelse langs Skovagervej. Lokalplanområdet er ca. 8,5 ha og giver mulighed for at opføre op til 150-200 boliger. Lokalplanen giver mulighed for et varieret boligområde med forskellige boligtyper i form af rækkehuse, dobbelthuse og fritliggende huse i op til 2 etager for det meste af området og bebyggelse i op til 3 etager med lejligheder i enkelte områder.

Høringssvar

Der er indkommet seks høringssvar. Alle høringssvar og et samlet høringsnotat med administrationens bemærkninger til høringssvarene er vedlagt dette punkt.

Af høringssvarene fremgår bl.a. at:

- der gøres indsigelse mod bebyggelse i 3 etager i delområde D og F og mod bebyggelse i 2 etager i delområde G og H
- der foreslås mulighed for fælleshus for hele bydelen, gerne med en placering indenfor Lokalplan 128 - Kildebjerg Ry Erhverv vest
- der foreslås gæsteparkeringspladser, og at der er problemer med lokalplanens allerede udbygget delområde B
- der foreslås indlagt stillezoner uden mulighed for ophold udover stiforbindelser i delområde I, som er udlagt til fælles friarealer med mulighed for opholds- og legepladser.

Vedrørende bebyggelse i 3 og 2 etager

Lokalplanens intention er at skabe et varieret boligområde i midtfasen med mulighed for forskellige boligtyper, herunder rækkehuse i et og to plan, små boliger i et og to plan på små grunde samt lejligheder. Det er administrationens vurdering, at disse boligtyper efterspørges i stigende grad. Lokalplanens områder, hvor der er mulighed for 3 etager, er placeret terrænmæssigt højest. Muligheden for højere byggeri her forstærker landskabets visuelle karakter. Administrationen vurderer ikke, at antallet af etager skal ændres.

Vedrørende fælleshus for hele bydelen

Lokalplanen giver mulighed for at etablere fælleshus til beboerne i lokalplanområdet. Et fælleshus for hele Kildebjerg Ry-bydelen vil få en anden størrelse og en forventelig højere udnyttelse, som genererer mere aktivitet og dermed potentielt mere larm og trafik, som Lokalplan 1151 ikke tager hensyn til.

I forhold til et ønske om fælleshus for hele Kildebjerg Ry-bydelen i Lokalplan 128 – Erhverv Vest, så er det uden for denne lokalplans område og dermed ikke noget, lokalplanen kan håndtere. At opføre et fælleshus inden for Lokalplan 128 vil eventuelt kunne lade sig gøre i Lokalplan 128's delområde E. Det kræver dog en nærmere undersøgelse og yderligere undersøgelse. Administrationen vurderer ikke, at indsigelserne om fælleshus giver anledning til at ændre lokalplanen.

Vedrørende parkeringspladser

Lokalplanen indeholder bestemmelse med krav om, at der i forbindelse med de kommende veje skal etableres i alt 32 gæsteparkeringspladser. Disse gæsteparkeringspladser kommer ud over det krav, som Skanderborg Kommune altid stiller som et minimum, jf. den gældende parkeringsnorm. Administrationen vurderer ikke, at der skal gives mulighed for yderligere antal gæsteparkeringspladser.

Vedrørende stillezoner

Flere indsigere ønsker, at der i delområde I, udlagt til fælles friareal, herunder tværgående veje, stiforbindelser, opholds- og legeområder, skal indlægges stillezoner. Indsigere henviser til Lokalplan 1020 (gældende lokalplan, som afløses af Lokalplan 1151, såfremt denne vedtages), som indsigere mener, fastlægger et torveforløb, hvor der kan være ophold og leg, og at disse torveforløb har en anden placering end denne lokalplans delområde I.

I Lokalplan 1020 er fælles friarealer ikke fastlagt ved delområder alene til dette formål. Lokalplan 1020 giver derimod mulighed for at etablere fælles friarealer inden for boligdelområderne uden en specifik udpegning af placering. Gældende Lokalplan 1020 viser en illustrationsskitse og en principiel udstykningsplan. Disse illustrationer er alene eksempler på, hvordan lokalplanområdet kan indrettes. Lokalplan 1020 udlægger ikke arealer til stillezoner og sikrer dermed ikke arealer friholdt for legepladsaktivitet. Intentionen med lokalplanens delområde I er at skabe mulighed for gode og kvalitetsfyldte fælles friarealer. Da denne lokalplan giver mulighed for mindre boliger på mindre grunde samt lejligheder, er der i højere grad behov for gode ude opholdsarealer i nærområdet. Fælles-friarealerne er af sådan størrelse, at administrationen ikke vurderer, at det er hensigtsmæssigt at friholde dele af disse arealer til stillezoner. I områderne umiddelbart uden for lokalplanen findes der naturområder, der kan tilbyde ro og fordybelse. Grundejerforeningen kan frit vælge at friholde de viste arealer for aktivitet og indrette områderne efter det. Ovenstående giver derfor ikke administrationen anledning til at foreslå ændringer i lokalplanen.

Ønsker til ændringer fra lokalplanansøger

I høringsperioden er ansøger kommet med følgende ønsker om ændringer til lokalplanen:

- At forøge vejudlægget fra 7 til 8 meter for at få plads til vejrabat i begge sider af vejen.
- At ændre parkeringskravet pr. bolig, så parkeringskravet svarer til gældende parkeringsnorm i Skanderborg Kommune. Det vil sige, at kravet til parkering ønskes ændret fra krav om to pladser pr. bolig til kravet fra Skanderborg Kommunes parkeringsnorm, hvor antallet af parkeringspladser afhænger af boligform og boligstørrelse.
- At den maksimale bygningshøjde i delområderne kan måles fra både byggemodnet terræn og fra niveauplan, hvor det i lokalplanforslaget kun er muligt at måle fra byggemodnet terræn.
- At der indsættes en illustrationsskitse som bilag 3.

Administrationen ser ikke noget til hinder for at imødekomme disse ønsker fra ansøger. I forhold til parkering anbefaler administrationen, at lokalplanens krav til yderligere gæsteparkering fastholdes. Desuden foreslår administrationen, at formuleringen i § 4.8, præciseres således, at 'pr. boligenhed' ændres til 'pr. enkelt bolig', så bestemmelsen bliver mere klar.

Supplerende sagsfremstilling til Byrådet den 18. december 2019:

Notat om faseopdeling af lokalplanen/byggeriet i Midtfasen i Kildebjerg Ry er vedlagt.

Dialog og høring

-

Indstilling

Direktør Frederik Gammelgaard indstiller,

- at forslag til Lokalplan 1151 vedtages endeligt med følgende ændringer:
  - Ændring af § 4.8 fra ”Hvor der etableres boliger med vandrette lejlighedsskel, må grundstørrelsen maksimalt være 550 m² pr. boligenhed.” til ”Hvor der etableres boliger med vandrette lejlighedsskel, må grundstørrelsen maksimalt være 550 m² pr. enkelt bolig.”
  - Ændring af § 5.2 fra "Bebyggelsen må maksimalt opføres med følgende antal etager: I delområde A; 1 etage udover kælder, I delområde B, C, E, G og H; op til 2 etager udover kælder, I delområde D og F; 3 etager udover kælder" til "Bebyggelsen må maksimalt opføres med følgende antal etager: I delområde A; 1 etage udover kælder, I delområde B, C, E, G og H; 2 etager udover kælder, I delområde D og F; 3 etager udover kælder"
  - Ændring af § 5.2 fra "Over byggemodnet terræn må intet punkt af en bygnings ydervæg eller tagflade være højere end i delområde: I delområde A; 4 m, I delområde B, C, E, G og H; 8 m, I delområde D og F; 11 m." til "Over byggemodnet terræn eller et af bygningsmyndigheden godkendt niveauplan, må intet punkt af en bygnings ydervæg eller tagflade være højere end i delområde: I delområde A; 4 m, I delområde B, C, E, G og H; 8 m, I delområde D og F; 11 m."
  - Tilføjelse af bemærkning s. 19: "Vedr. § 5.2 Uddrag fra vejledning til BR18, §456: Højder måles lodret fra naturligt terræn. For bebyggelser på skrånende terræn eller terræn med større niveauforskelle måles fra et eller flere niveauplaner, der fastsættes af kommunalbestyrelsen. Niveauplanernes beliggenhed skal på entydig måde fremgå af byggetilladelsen, f.eks. ved angivelse af planernes koter. Der kan efter behov fastlægges flere niveauplaner for samme grund. Stk. 2. Ved fastlæggelse af niveauplaner skal kommunalbestyrelsen tage hensyn til: 1) Terrænforholdene på de tilstødende grunde og karakteren af den omliggende bebyggelse. 2) At der skal skabes rimelige bebyggelsesmuligheder og adgangsforhold for den pågældende grund. Stk. 3. Bebyggelse i skrånende terræn kan opføres uden fastsættelse af niveauplaner, såfremt højden målt lodret fra terræn ikke overstiger de i §§ 176-186 fastsatte grænser for bebyggelsens højde samt den angivne afstand til skel."
  - Ændring af § 8.4 fra "Boligveje anlægges med følgende bredder: kørebane 5,5 meter med fortov på 1,5 m i den ene side." til "Boligveje anlægges med følgende bredder: kørebane 5,5 meter med fortov på 1,5 m i den ene side og rabat på 1 m i den anden side."
  - Opdeling af § 8.9 i to paragraffer fra § 8.9: "Boligveje skal udføres med hastighedsdæmpende foranstaltninger. Vejadgang til udstykkede grunde skal ske fra boligvejene." til § 8.9: "Boligveje skal udføres med hastighedsdæmpende foranstaltninger." og § 8.10: "Vejadgang til udstykkede grunde skal ske fra boligvejene."
  - Ændring af § 8.13 fra: "Der skal etableres min. 2 parkeringspladser pr. bolig." til "Parkeringskravet fastsættes efter Skanderborg Kommunes gældende parkeringsnorm."
  - Tilføjelse af Illustrationsskitse indsat som bilag 3.
  - Tilføjelse af Illustrationsskitse af mulig indretning af delområde I indsat som bilag 6.

- at Lokalplan 1020 - Boligbebyggelse ved Skovagervej i Ry vedtaget den 11. november 2009 ophæves ved den endelige vedtagelse af Lokalplan 1151 - Midtfasen Kildebjerg Ry.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at forslag til Lokalplan 1151 vedtages endeligt med følgende ændringer:
  - Ændring af § 4.8 fra ”Hvor der etableres boliger med vandrette lejlighedsskel, må grundstørrelsen maksimalt være 550 m² pr. boligenhed.” til ”Hvor der etableres boliger med vandrette lejlighedsskel, må grundstørrelsen maksimalt være 550 m² pr. enkelt bolig.”
  - Ændring af § 5.2 fra "Bebyggelsen må maksimalt opføres med følgende antal etager: I delområde A; 1 etage udover kælder, I delområde B, C, E, G og H; op til 2 etager udover kælder, I delområde D og F; 3 etager udover kælder" til "Bebyggelsen må maksimalt opføres med følgende antal etager: I delområde A; 1 etage udover kælder, I delområde B, C, E, G og H; 2 etager udover kælder, I delområde D og F; 3 etager udover kælder"
  - Ændring af § 5.2 fra "Over byggemodnet terræn må intet punkt af en bygnings ydervæg eller tagflade være højere end i delområde: I delområde A; 4 m, I delområde B, C, E, G og H; 8 m, I delområde D og F; 11 m." til "Over byggemodnet terræn eller et af bygningsmyndigheden godkendt niveauplan, må intet punkt af en bygnings ydervæg eller tagflade være højere end i delområde: I delområde A; 4 m, I delområde B, C, E, G og H; 8 m, I delområde D og F; 11 m."
  - Tilføjelse af bemærkning s. 19: "Vedr. § 5.2 Uddrag fra vejledning til BR18, §456: Højder måles lodret fra naturligt terræn. For bebyggelser på skrånende terræn eller terræn med større niveauforskelle måles fra et eller flere niveauplaner, der fastsættes af kommunalbestyrelsen. Niveauplanernes beliggenhed skal på entydig måde fremgå af byggetilladelsen, f.eks. ved angivelse af planernes koter. Der kan efter behov fastlægges flere niveauplaner for samme grund. Stk. 2. Ved fastlæggelse af niveauplaner skal kommunalbestyrelsen tage hensyn til: 1) Terrænforholdene på de tilstødende grunde og karakteren af den omliggende bebyggelse. 2) At der skal skabes rimelige bebyggelsesmuligheder og adgangsforhold for den pågældende grund. Stk. 3. Bebyggelse i skrånende terræn kan opføres uden fastsættelse af niveauplaner, såfremt højden målt lodret fra terræn ikke overstiger de i §§ 176-186 fastsatte grænser for bebyggelsens højde samt den angivne afstand til skel."
  - Ændring af § 8.4 fra "Boligveje anlægges med følgende bredder: kørebane 5,5 meter med fortov på 1,5 m i den ene side." til "Boligveje anlægges med følgende bredder: kørebane 5,5 meter med fortov på 1,5 m i den ene side og rabat på 1 m i den anden side."
  - Opdeling af § 8.9 i to paragraffer fra § 8.9: "Boligveje skal udføres med hastighedsdæmpende foranstaltninger. Vejadgang til udstykkede grunde skal ske fra boligvejene." til § 8.9: "Boligveje skal udføres med hastighedsdæmpende foranstaltninger." og § 8.10: "Vejadgang til udstykkede grunde skal ske fra boligvejene."
  - Ændring af § 8.13 fra: "Der skal etableres min. 2 parkeringspladser pr. bolig." til "Parkeringskravet fastsættes efter Skanderborg Kommunes gældende parkeringsnorm."
  - Tilføjelse af Illustrationsskitse indsat som bilag 3.
  - Tilføjelse af Illustrationsskitse af mulig indretning af delområde I indsat som bilag 6.
- at Lokalplan 1020 - Boligbebyggelse ved Skovagervej i Ry vedtaget den 11. november 2009 ophæves ved den endelige vedtagelse af Lokalplan 1151 - Midtfasen Kildebjerg Ry.

Fraværende: Finn Sander Jensen

Det blev præciseret, at det blev oplyst på Miljø- og Planudvalgets møde, at områdets udbygning er indregnet i prognosen for kapaciteten for dagtilbud og skoler. Og at der i forslaget er kapacitet til flere men anden type boliger, end det, der ligger i eksisterende rammer.

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra direktør Frederik Gammelgaard
- at administrationen - inden byrådsbehandlingen - undersøger, om det er muligt at lave en faseopdeling af udbygningen.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Miljø- og Planudvalget, 3. december 2019, pkt. 225:

Det blev på mødet i Miljø- og Planudvalget oplyst, at områdets udbygning er indregnet i kapaciteten for dagtilbud og skoler.

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra direktør Frederik Gammelgaard.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Høringssvar samlet

Høringsnotat vedrørende forslag til lokalplan nr 1151 - Midtfasen Kildebjerg Ry

LP1151 -udsendelse i høring

Kildebjerg Ry_Illustrationskitse

Notat om faseopdeling af lokalplan 1151 Kildebjerg Ry

Punkt 230: Lokalplan 1136 – Boliger vest for Nørregade - Høringssvar og endelig vedtagelse

01.02.05-P16-30-17

Resume

Forslag til Lokalplan 1136 har været fremsendt i høring. Høringsfristen er udløbet, og da der er kommet væsentlige indsigelser, anmodes Byrådet om at tage stilling til de indkomne høringssvar og til endelig vedtagelse af planen.

Sagsfremstilling

Grundejer har anmodet om igangsætning af planlægning for et blandet boligområde vest for Nørregade. Miljø- og Planudvalget besluttede den 21. juni 2018 at sætte planlægningen i gang. Byrådet besluttede den 2. oktober 2019 at sende forslag til lokalplan i høring.

Projektområdet/baggrund

Lokalplanområdet omfatter et areal på ca. 1,9 ha og er beliggende i den nordlige kant af Låsby. Lokalplanområdet omfatter et ubebygget areal vest for Nørregade. Området anvendes i dag primært til jordbrugsformål, mens en mindre del mod vest er naturområde. Området er beliggende i landzone, men overføres med lokalplanens vedtagelse til byzone.

Området afgrænses med Nørregade og de bagvedliggende bebyggelser ved Grønnegade og ved Dammen mod vest, og grænser op til naturområde og Langvad Bæk mod øst og til landbrugsområder mod nord og syd. Terrænet i områdets østlige del er relativt fladt i den østlige del, men terrænet i den vestlige del falder mere stejlt ned mod Langvad Bæk.

Lokalplanen indeholder særlige bestemmelser til varetagelse af interesser omkring terrænforhold, indsigt til Låsby Kirke samt det bevaringsværdige landskab ved Langvad Bæk og Lyngbygård Ådal.

[Link til projektområdet i Google Maps](#)

Høringssvar

Der er indkommet fem høringssvar. Alle høringssvar og et samlet høringsnotat med administrationens bemærkninger til høringssvarene er vedlagt.

Af høringssvarene fremgår bl.a. en bekymring for genevirkninger for naboer, herunder tab af udsigt til landskab, indbliksgener, lys fra billygter m.v., bekymring for trafikforhold på Nørregade, ønske om flere sammenhængende stisystemer, mindsket indsyn til Låsby Kirke, bekymring for natur og grundvand samt ønske om andre bestemmelser for bebyggelsens udseende. Aarhus Stift udtrykker tilfredshed med den indarbejdede kirkeindsigtslinje, og har derfor ingen bemærkninger til planen.

Ændringer som følge af høringssvar

Administrationen anbefaler på baggrund af de indkomne høringssvar,

- at redegørelsesteksten uddybes med følgende beskrivelse:
"Lokalplanen indeholder bestemmelser om, at tagbeklædning skal udføres i sort eller mørk koksgrå af hensyn til at mindske den landskabelige påvirkning. Øvrige bestemmelser omkring bebyggelsens udseende har til hensigt at sikre en nogenlunde ensartet bebyggelse inden for de enkelte delområder."

Administrationen anbefaler endvidere følgende ændringer, på baggrund af opmærksomhedspunkter fra ansøger:

- At § 8.3 ændres fra:
"Boligveje udlægges med en bredde på minimum 9 meter og med et kørespor på 5,5 meter. For enden af hver boligvej udlægges areal til vendepladser med en venderadius på minimum 14 meter, med vendemuligheder for lastbiler (renovationsvogne, flyttevogne mv.) som vist på Bilag 2." til
"Stamvej A-A udlægges med en bredde på minimum 9 meter og med et kørespor på 5,5 meter. Boligveje B-B udlægges med en bredde på minimum 8 meter og med et kørespor på 5,5 meter. For enden af hver boligvej udlægges areal til vendepladser med vendemulighed for lastbiler (renovationsvogne, flyttevogne m.v.), som vist på Bilag 2 og i henhold til renovationselskabets gældende krav."
- At § 7.5 ændres fra
"Åbne regnvandsbassiner skal udføres med en hældning på 1:5.2 til
"Åbne regnvandsbassiner skal udføres med en hældning på 1:5. Dog kan de bassinkanter, der følger lokalplanens sydlige afgrænsning, indrettes med hældning på maks. 1:3, forudsat at der på strækningen etableres et plant repos på mindst én metersdybde i niveau med permanent vandspejl, samt sikres med afskærmende, levende hegn, og hegnet ikke placeres inden for indsigtskilen jf. § 5.16."

Administrative ændringer

Administrationen anbefaler endvidere følgende administrative ændringer, som er uden indflydelse på planens indhold, men vil lette den efterfølgende byggesagsbehandling:

- § 10: "Overfladevand fra færdsels- og parkeringsarealer må ikke nedsives, men skal ledes kontrolleret til spildevandsledning." - ordet spildevandsledning ændres til regnvandsledning.
- Lokalplankortet tilføjes angivelserne A-A og B-B jf. § 8.3.
- Lokalplankortet tilføjes angivelserne a-a og b-b jf. § 8.4.
- Lokalplankortet tilføjes yderligere målsætning af de viste niveauplaner.

Alle ændringer vurderes at være mindre ændringer, som kan foretages uden krav om fornyet høring.

I vedlagte lokalplan er ændringerne indarbejdet.

Dialog og høring

-

Indstilling

Direktør Frederik Gammelgaard indstiller,

- at forslag til Lokalplan 1136 vedtages endeligt med følgende ændringer:

- At redegørelsen suppleres med følgende tekst: ”Lokalplanen indeholder bestemmelser om at tagbeklædning skal udføres i sort eller mørk koksgrå af hensyn til at mindske den landskabelige påvirkning. Øvrige bestemmelser omkring bebyggelsens udseende har til hensigt at sikre en nogenlunde ensartet bebyggelse inden for de enkelte delområder.”
  - At § 8.3 ændres fra: ”Boligveje udlægges med en bredde på minimum 9 meter og med et kørespor på 5,5 meter. For enden af hver boligvej udlægges areal til vendepladser med en venderadius på minimum 14 meter, med vendemuligheder for lastbiler (renovationsvogne, flyttevogne mv.) som vist på Bilag 2.” til ”Stamvej A-A udlægges med en bredde på minimum 9 meter og med et kørespor på 5,5 meter. Boligveje B-B udlægges med en bredde på minimum 8 meter og med et kørespor på 5,5 meter. For enden af hver boligvej udlægges areal til vendepladser med vendemulighed for lastbiler (renovationsvogne, flyttevogne m.v.), som vist på Bilag 2 og i henhold til renovationsselskabets gældende krav.”
  - At § 7.5 ændres fra: ”Åbne regnvandsbassiner skal udføres med en hældning på 1:5.” til ”Åbne regnvandsbassiner skal udføres med en hældning på 1:5. Dog kan de bassinkanter, der følger lokalplanens sydlige afgrænsning, indrettes med hældning på maks. 1:3, forudsat at der på strækningen etableres et plant repos på mindst én metersdybde i niveau med permanent vandspejl, samt sikres med afskærmende, levende hegn, og hegnet ikke placeres inden for indsigtskilen jf. § 5.16.”
  - § 10: "Overfladevand fra færdsels- og parkeringsarealer må ikke nedsives, men skal ledes kontrolleret til spildevandsledning." - ordet spildevandsledning ændres til regnvandsledning.
  - Lokalplankortet tilføjes angivelserne A-A og B-B jf. § 8.3.
  - Lokalplankortet tilføjes angivelserne a-a og b-b jf. § 8.4.
  - Lokalplankortet tilføjes yderligere målsætning af de viste niveauplaner mhp. efterfølgende administrering.
- at det præciseres, at ind- og udkørsel fra stamvejen til Nørregade etableres med afskæringer.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at forslag til Lokalplan 1136 vedtages endeligt med følgende ændringer:
  - At redegørelsen suppleres med følgende tekst: ”Lokalplanen indeholder bestemmelser om at tagbeklædning skal udføres i sort eller mørk koksgrå af hensyn til at mindske den landskabelige påvirkning. Øvrige bestemmelser omkring bebyggelsens udseende har til hensigt at sikre en nogenlunde ensartet bebyggelse inden for de enkelte delområder.”
  - At § 8.3 ændres fra: ”Boligveje udlægges med en bredde på minimum 9 meter og med et kørespor på 5,5 meter. For enden af hver boligvej udlægges areal til vendepladser med en venderadius på minimum 14 meter, med vendemuligheder for lastbiler (renovationsvogne, flyttevogne mv.) som vist på Bilag 2.” til ”Stamvej A-A udlægges med en bredde på minimum 9 meter og med et kørespor på 5,5 meter. Boligveje B-B udlægges med en bredde på minimum 8 meter og med et kørespor på 5,5 meter. For enden af hver boligvej udlægges areal til vendepladser med vendemulighed for lastbiler (renovationsvogne, flyttevogne m.v.), som vist på Bilag 2 og i henhold til renovationsselskabets gældende krav.”
  - At § 7.5 ændres fra: ”Åbne regnvandsbassiner skal udføres med en hældning på 1:5.” til ”Åbne regnvandsbassiner skal udføres med en hældning på 1:5. Dog kan de bassinkanter, der følger lokalplanens sydlige afgrænsning, indrettes med hældning på maks. 1:3, forudsat at der på strækningen etableres et plant repos på mindst én metersdybde i niveau med permanent vandspejl, samt sikres med afskærmende, levende hegn, og hegnet ikke placeres inden for indsigtskilen jf. § 5.16.”
  - § 10: "Overfladevand fra færdsels- og parkeringsarealer må ikke nedsives, men skal ledes kontrolleret til spildevandsledning." - ordet spildevandsledning ændres til regnvandsledning.
  - Lokalplankortet tilføjes angivelserne A-A og B-B jf. § 8.3.
  - Lokalplankortet tilføjes angivelserne a-a og b-b jf. § 8.4.
  - Lokalplankortet tilføjes yderligere målsætning af de viste niveauplaner mhp. efterfølgende administrering.

- at det præciseres, at ind- og udkørsel fra stamvejen til Nørregade etableres med afskæringer.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 305:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra direktør Frederik Gammelgaard.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Miljø- og Planudvalget, 3. december 2019, pkt. 226:

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra direktør Frederik Gammelgaard.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Bilag 1. LP1136 Boliger ved Nørregade Låsby

Bilag 2. Høringssvar samlet

Bilag 3. Høringsnotat vedrørende forslag til lokalplan nr. 1136

Punkt 231: Tillæg nr. 3 til Lokalplan 1013 - Lille Nyhavn - Forslag til udsendelse

01.02.05-P16-13-19

Resume

Byrådet anmodes om at tage stilling til, om vedlagte forslag til Tillæg nr. 3 til Lokalplan 1013 skal sendes i offentlig høring.

Sagsfremstilling

Ejeren af Lille Nyhavn-projektet har anmodet om igangsættelse af planlægning, der giver mulighed for etablering af boliger i stueetagen på byggeriet mod søen. En "fritvalgs-plan", hvor ejeren selv kan bestemme udstrækningen af boliger, butikker, restauranter og liberalt erhverv.

Byrådet besluttede den 2. oktober 2019 at sætte planlægningen i gang.

Projektområdet

Området ligger mellem Adelgade og søbredden af Skanderborg Sø og strækker sig fra Kvickly-grunden i nord til Emilievej i syd på en ca. 100 m lang strækning langs søen. Lokalplanområdet udgør ca. 0,75 ha. Terrænet er skrånende mod søen og er karakteriseret af plateauer og skrænter, hvoraf Adelgade og en tunge ud ved Kulturhuset udgør det øvre plateau, mens skrænten trækker sig tilbage mod nord og giver plads for et nedre plateau.

Projektområdets placering

[Link til områdets placering, Netgis](#)

Der er i dag en sammenhængende bebyggelse langs Adelgade. Bag denne er der på søsiden opført en del tilbygninger i form af sidehuse og enkelte mindre fritstående bygninger. De ubebyggede arealer er til dels indrettet som baggårde, haver eller til parkering, hvortil der er adgang fra Adelgade. Grundene er udstykket som matrikler, der strækker sig fra Adelgade helt ned til søbredden.

Forholdet til kommuneplanen

Ændringen kan rummes indenfor den eksisterende kommuneplanramme.

Forholdet til eksisterende Lokalplan 1013

Lokalplan 1013 er udarbejdet i 2013 og muliggør bebyggelse i 5 etager. I stueetagen på byggeriet mod søen fastsætter lokalplanen bestemmelse om, at "stueetagen skal primært anvendes til publikumsorienterede erhverv (butikker, serviceerhverv og lignende)". Øvrige etager kan anvendes til kontorer, klinikker og lignende liberale erhverv samt boliger. Der er senere udarbejdet henholdsvis Tillæg nr. 1 og Tillæg nr. 2 til lokalplanen. Tillæg nr. 2 for at muliggøre anvendelse til restauranter, caféer og lignende samt andre publikumsorienterede erhverv i stueetagen mod Adelgade i delområde A. Tillæg nr. 2 er endelig vedtaget af Byrådet den 2. maj 2019. Tillæg nr. 1 med mulighed for en 6. etage besluttede Byrådet den 2. oktober 2019 at aflyse.

Forslag til Tillæg nr. 3 til Lokalplan 1013

Forslaget til Tillæg nr. 3 til lokalplanen giver mulighed for etablering af boliger i stueetagen på byggeriet mod søen - dvs. inden for lokalplanens delområde B. En "fritvalgs-plan", hvor ejerne selv kan bestemme udstrækningen af boliger, butikker, restauranter og liberalt erhverv.

Miljøscreening

Der er med henvisning til Lov om miljøvurdering af planer og programmer blevet foretaget en miljøscreening. Miljøscreeningen har ikke medført krav om udarbejdelse af en egentlig miljøvurdering. Miljøscreeningen indgår som bilag i forslaget til lokalplantillæg.

Dialog og høring

Borgerinddragelse sker efter planlovens bestemmelser, dvs. direkte meddelelse til grundejere og andre berørte parter samt ved annoncering på kommunens hjemmeside. Derudover indrykkes henvisningsannonce i Uge-Bladet.

Det er administrationens vurdering, at høringsfristen kan fastsættes til 4 uger, da lokalplanforslaget ikke er hverken meget komplekst eller omfattende. Den offentlige høring vil blive annonceret primo januar 2020.

Indstilling

Direktør Frederik Gammelgaard indstiller,

- at forslag til Tillæg nr. 3 til Lokalplan 1013, Lille Nyhavn offentliggøres og sendes i 4 ugers høring
- at der ikke foretages en egentlig miljøvurdering af planen
- at den offentlige bekendtgørelse af kommunens beslutning om, at der ikke skal foretages en egentlig miljøvurdering af planen, offentliggøres samtidig med planforslaget.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at forslag til Tillæg nr. 3 til Lokalplan 1013, Lille Nyhavn offentliggøres og sendes i 4 ugers høring med den tilføjelse, at det præciseres i redegørelsesteksten, at gældende lokalplan giver mulighed for offentlig adgang til søen, og det vil fortsat være gældende
- at der ikke foretages en egentlig miljøvurdering af planen
- at den offentlige bekendtgørelse af kommunens beslutning om, at der ikke skal foretages en egentlig miljøvurdering af planen, offentliggøres samtidig med planforslaget
- at der afholdes et borgermøde i høringsperioden sammen med bygherren, med det formål at informere om lokalplanforslaget.

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra Miljø- og Planudvalget.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Miljø- og Planudvalget, 3. december 2019, pkt. 228:

Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at forslag til Tillæg nr. 3 til Lokalplan 1013, Lille Nyhavn offentliggøres og sendes i 4 ugers høring med den tilføjelse, at det præciseres i redegørelsesteksten, at gældende lokalplan giver mulighed for offentlig adgang til søen, og det vil fortsat være gældende
- at der ikke foretages en egentlig miljøvurdering af planen
- at den offentlige bekendtgørelse af kommunens beslutning om, at der ikke skal foretages en egentlig miljøvurdering af planen, offentliggøres samtidig med planforslaget
- at der afholdes et borgermøde i høringsperioden sammen med bygherren, med det formål at informere om lokalplanforslaget.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Forslag til Tillæg nr. 3

Punkt 232: Tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2016-2020 - Endelig godkendelse

06.00.05-G01-2-19

Resume

Tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2016-2020 har været i offentlig høring i 8 uger. Tillægget vedrører separatkoakering af Voerladegård, bassin ved daginstitution ved Sølund, bassin og udløb ved idrætsanlæg ved Fælledlunden samt en renseforanstaltning nedenfor Søtoften.

Tillægget fremlægges nu til Byrådets endelige godkendelse.

Sagsfremstilling

Forslaget til Tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2016-2020 er blevet til efter ønske fra Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S, da en TV-inspektion i Voerladegård viste, at ledningsnettet er i så dårlig stand, at det straks bør saneres. Endvidere har en opgørelse vist, at det gamle ledningsnet fra 1960'erne ikke kan håndtere de fleste regnhændelser. Det resulterer i overløb fra fællesledninger med spildevand, der løber ud i natur og vandløb. Ud over projektet i Voerladegård er der samlet tre andre projekter, der alle kræver, at der udarbejdes et tillæg til spildevandsplanen.

Projekterne omhandler:

1. Separatkloakering af Voerladegård, inkl. bassin og ledning
2. Daginstitution ved Sølund, placering af bassin og udløb
3. Bassin og udløb ved idrætsanlæg på Fælledlunden i Anebjerg, Lokalplan 1126
4. Renseforanstaltning nedenfor Søtoften.

Det fremlagte tillæg til spildevandsplanen danner det myndighedsmæssige grundlag for sagsbehandling på spildevandsområdet.

Tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2016-2020 er vedlagt som bilag.

Økonomi

De samlede udgifter til den offentlige del af kloakering er fastlagt ved udarbejdelsen af spildevandsplanen. De kloakarbejder, som tillægget udløser, er indeholdt i Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S' samlede anlægsramme, og tillægget har derfor ingen takstmæssige konsekvenser.

For så vidt angår separatkloakering i Voerladegård skal den enkelte hustand påregne udgifter til at separatkloakere på egen grund samt til tilslutning til det offentlige kloaksystem ved stikledning eller skelbrønd. Der er betalt tilslutningsbidrag for alle ejendomme, der separatkloakeres.

Dialog og høring

Tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2016-2020 har været sendt direkte til alle berørte borgere. Der er i høringsperioden indkommet fire høringssvar.

To svar vedrører separatkloakering i Voerladegård, ét svar vedrører placering af bassin ved Sølund, og ét svar vedrører renseforanstaltningen ved Søtoften. Høringssvar er samlet i bilag 2, inkl. forslag til svar til den enkelte borger.

Høringssvarene har givet anledning til en ændret placering af bassin ved daginstitutionen ved Sølund.

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at Tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2016-2020 godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog

- at godkende Tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2016-2020.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 308:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Miljø- og Planudvalget, 3. december 2019, pkt. 238:

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Tillæg 5, Voerladegård m.fl.2.behandling

Bilag 2, Høringssvar- Tillæg 5

Punkt 233: Ønske fra lokale beboere om ændring af stavemåde fra Tåning til Tåanning

00.01.00-G01-42-19

Resume

Med denne sag skal Miljø- og Planudvalget drøfte, om skriftformen Tåning skal søges ændret til Tåanning i overensstemmelse med tidligere skriftform og udbredt taleform. Navneændringsforslaget er baseret på historisk dokumentation, folkelig opbakning og forhåndsudtalelse fra Stednavneudvalget under Københavns Universitet.

Sagsfremstilling

Et flertal af borgere i Tåning Sogn ønsker, at der bliver overensstemmelse mellem den officielt anerkendte stavemåde i skriftformen Tåning og talesproget. I mange år har skriftformen været Tåning (to n'er), men den udbredte taleform er Tåanning (tre n'er). Alle siger i dag Tåanning - med mindre man er fremmed, oplyser lokalbefolkningen.

Ifølge en underskriftsindsamling i Tåning Sogn har 136 borgere tilkendegivet, at de går ind for forslaget om fremover at skrive Tåanning i overensstemmelse med taleformen. I sognet bor 298 borgere (Danmarks Statistik, januar 2019), hvoraf 60 er børn og unge under 18 år. Kun syv personer angav, at de ikke ønskede at underskrive.

Tåning hører til gruppen af de ældste landsbyer i Danmark grundlagt i jernalderen. Matrikelkort fra ca. 1860 viser, at både sognet og landsbyen skrives som Taanning. Matrikelkort er vedhæftet.

Siden 1948 har man ifølge Dansk Sprognævn skrevet å i stedet for dobbelt-a. Derfor ønskes å'et i Tåanning bibeholdt.

I en forhåndsvurdering skriver Kulturministeriets Stednavneudvalg (vedhæftet som bilag), at skriftformen Tåanning er ukontroversiel, og det er i overensstemmelse med Center for Navneforskning's udtaleoptegnelse. Ingen andre lokaliteter hedder Tåanning, hvorfor entydigheden ikke er udfordret.

Stednavneændring kræver lokal opbakning og faglig argumentation, hvilket er tilstede. Såfremt Byrådet anerkender ønsket om navneændring, fremsender kommunen en formel ansøgning til Stednavneudvalget, der i så fald indstiller til Kulturministeriet om omdokumentation.

Økonomi

I tilfælde af navneændring bliver der tale om udskiftning af tre byskilte, nogle henvisningskilte og ændring af Tåningvej.

Dialog og høring

Hvis Byrådet anerkender ønsket om navneændring skal forslaget sendes i 4 ugers offentlig høring inden den videre proces sættes igang overfor Stednavneudvalget.

Indstilling

Koncernchef for Teknik og Miljø indstiller,

- at forslaget om navneændring fra Tåning til Tåanning sendes i 4 ugers offentlig høring inden der tages stilling til, om Stednavneudvalget skal anmodes om at ændre navnet

- at administrationen bemyndiges til - begrundet i den tilsyneladende store opbakning fra 136 borgere i området - at indsende anmodningen om navneændring til Stednavneudvalget, hvis der ikke kommer væsentlige indsigelser i høringsperioden.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at forslaget om navneændring fra Tåning til Tåning sendes i 4 ugers offentlig høring inden der tages stilling til, om Stednavneudvalget skal anmodes om at ændre navnet
- at administrationen bemyndiges til - begrundet i den tilsyneladende store opbakning fra 136 borgere i området - at indsende anmodningen om navneændring til Stednavneudvalget, hvis der ikke kommer væsentlige indsigelser i høringsperioden.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 309:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Miljø- og Planudvalget, 3. december 2019, pkt. 245:

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Matrikelkort over Taanning Sogn 1860

Stednavneudvalget 080118

Punkt 234: Byggemodninger i 2019

00.30.10-S55-47-19

Resume

Med sagen skal Byrådet forholde sig til de økonomiske og bevillingsmæssige forhold vedrørende byggemodninger i 2019. På udgiftssiden handler det om endelig justering af rådighedsbeløbene i 2019 til de enkelte byggemodningsprojekter. På indtægtssiden handler det om meddelelse af anlægsindtægtsbevilling og rådighedsbeløb i forbindelse med salg af grunde i 2019.

Sagsfremstilling

De endelige udgifter til byggemodninger i 2019 er forventet på ca. 6 mio. kr., svarende til mindreudgifter på 9 mio. kr.

Tabel 1: Byggemodninger i 2019

Byggemodninger i 1.000 kr.	Budget 2019	Forventet regnskab 2019	Difference
Boliger:			
Blegsø Banke II A		175	-175
Fruering Skovmark	2.000	1.083	917
Jens Martin Knudsensvej etape 2	300	0	300
Vestergårds Allé i Hørning etape 1 og 2	0	1	-1
Vestergårds Allé i Hørning etape 3 og 4	0	319	-319
Svaneparken etape 1	500	177	323
Svaneparken etape 2	500	100	400
Svaneparken etape 3 og 4	1.500	210	1.290
Skovlunden i Gl. Rye	500	270	230
Præstegårdsbakken i Hylke	100	80	20
Byggemodning i Låsby, Vestermarken	500	0	500
Vessøvej - tæt/lav bebyggelse	0	161	-161
Erhverv:			
Erhvervsområde Niels Bohrs Vej	9.000	3.306	5.694
Industriareal syd for landevej, Skovby Marktoften		26	-26
Glentevænget Herskind	100	9	91
Klank Erhverv Galten		38	-38
i alt	15.000	5.954	9.046

(-) angiver merudgifter / (+) angiver mindreudgifter

Mindreforbruget i 2019 skyldes først og fremmest sagen "Erhvervsområde Niels Bohrs Vej". Her er arbejdet ikke kommet i gang i marken som forventet. Dette skyldes, at projektering, myndighedsbehandling og ikke mindst arkæologiske undersøgelser har været mere omfattende og tidskrævende end først forudset. Vi har desuden valgt, at det ikke har været hensigtsmæssigt at opstarte arbejdet i marken i november/december måned. Jorden i området er p.t. fuldstændig vandmættet og derfor umulig at genindbygge i ledningsrender og veje. Dette betyder, at der ville være kommet meget betydelige udgifter til jordudskiftninger, hvis arbejdet var opstartet.

Vedrørende mindreforbruget på Svaneparken, etape 1 - 4 i Galten, er det valgt ikke at igangsætte færdiggørelsesarbejderne i 2019, da parcelhusbyggerierne ikke har været afsluttet i tilstrækkeligt omfang.

Indtægtssiden af byggemodningerne i 2019

Der forventes indtægter i 2019 på i alt 30,7 mio. kr. Indtægterne vedrører salget af i alt 37 grunde. Hvordan salget fordeler sig på udstykninger fremgår af bilag 2.

Byrådet vedtog i maj 2018, at man har mulighed for at reservere en grund i fire uger med mulighed for forlængelse i yderligere fire uger. Det koster et gebyr på 500 kr. pr. reservationsperiode. Denne mulighed er fortsat i 2019. Der er p.t. en indtægt i 2019 på 33.500 kr. Der har i 2019 været 47 reservationer. Heraf er der p.t. 29, der har købt grunden efter reservationsperiodens udløb.

Ekstraordinært afdrag

Det fremgår af bestemmelser i bekendtgørelse om låntagning og meddelelse af garantier m.v. (lånebekendtgørelsen), at såfremt jord er købt for lånefinansierede midler, da skal der ske indfrielse i takt med, at jorden sælges. Dette er tilfældet for jord i Svaneparken og Fruering Skovmark. Her er der optaget lån på 85 % af udgiften til jordkøbet. Der skal i 2019 ekstraordinært afdrages 3,5 mio. kr. som følge af grundsalg.

Byggemodninger fra 2007 til 2019

I bilag 1 gøres der status på byggemodningen fra 2007 til 2019. Her fremgår det, at der er et overskud på byggemodning af boligparceller på ca. 0,6 mio. kr. i årene fra 2007 til 2019. I dette nettotal er indeholdt udgifter til køb af jord på 81,2 mio. kr. Også udgifter til byggemodning af Svaneparken etape 3 og 4 samt Anebjerg-udstyknings Fruering Skovmark indgår i udgifterne. På disse udstykninger forventes fortsat indtægter i kommende år. I Svaneparken etape 3 og 4 er der 8 grunde tilbage, og på Fruering Skovmark er der 3 grunde tilbage. På erhvervsparceller der er et underskud på ca. 14 mio. kr. i årene fra 2007 til 2019. Dette er inklusiv et stort jordkøb på 34,3 mio. kr. i 2018 til den nye udstykning ved Niels Bohrs Vej i Skanderborg. Udstykningen er under etablering, men er blevet forsinket på baggrund af ovenfor nævnte årsager; at projektering, myndighedsbehandling og ikke mindst arkæologiske undersøgelser har været mere omfattende og tidskrævende end først forudset. Udgifterne til erhvervsbyggemodning forventes isoleret set at blive på 3,4 mio. kr. i 2019. Som et øjebliksbillede kan det konkluderes, at det akkumulerede resultat fra 2007 til 2019 på boliger og erhverv er et underskud på 13,6 mio. kr. jf. bilag 1.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Byråds- og Direktionssekretariatet indstiller,

- at rådighedsbeløbene i 2019 til udgifter til byggemodning justeres, som det fremgår af tabel 1 i sagsfremstillingen

- at afvigelsen fra de budgetterede udgifter til byggemodning tilgår kassebeholdningen, i alt 9,046 mio. kr.
- at der gives rådighedsbeløb til salgsindtægter på 30,651 mio. kr., som tilgår kassebeholdningen, samt anlægsindtægtsbevillinger på 30,651 mio. kr., som det fremgår af tabel 2 i bilag 2 til sagsfremstillingen
- at der gives tillægsbevilling på 3,5 mio. kr. til ekstraordinært afdrag på gæld optaget ved jordkøb af Svaneparken og Fruering Skovmark
- at tillægsbevillingen finansieres af kassen, hvor også indtægterne fra salget af grundene er tilgået
- at den tekniske ramme til byggemodning på 15 mio. kr. nulstilles, da indtægterne nu budgetteres konkret
- at mer- og mindreforbrug ikke overføres til Budget 2020.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Fraværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at justere rådighedsbeløbene i 2019 til udgifter til byggemodning, som det fremgår af tabel 1 i sagsfremstillingen
- at afvigelsen fra de budgetterede udgifter til byggemodning tilgår kassebeholdningen, i alt 9,046 mio. kr.
- at der gives rådighedsbeløb til salgsindtægter på 30,651 mio. kr., som tilgår kassebeholdningen, samt anlægsindtægtsbevillinger på 30,651 mio. kr., som det fremgår af tabel 2 i bilag 2 til sagsfremstillingen
- at der gives tillægsbevilling på 3,5 mio. kr. til ekstraordinært afdrag på gæld optaget ved jordkøb af Svaneparken og Fruering Skovmark
- at tillægsbevillingen finansieres af kassen, hvor også indtægterne fra salget af grundene er tilgået
- at den tekniske ramme til byggemodning på 15 mio. kr. nulstilles, da indtægterne nu budgetteres konkret
- at mer- og mindreforbrug ikke overføres til Budget 2020.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 321:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Byråds- og Direktionssektariatet.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Direktionen, 3. december 2019, pkt. 279:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Byråds- og Direktionssekretariatet.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Bilag 1 Status på Byggemodninger 2019

Bilag 2 Indtægter grunde 2019

Punkt 235: Byggemodninger i 2020

00.30.10-S55-47-19

Resume

Med sagen her skal Byrådet forholde sig til godkendelse af rådighedsbeløb for 2020 til de enkelte byggemodningsprojekter.

Sagsfremstilling

Rådighedsbeløb til byggemodninger i 2020

De ønskede rådighedsbeløb til byggemodninger i 2020 fordeler sig på nedenstående projekter i tabel 1, og beløber sig til i alt 25 mio. kr.

Anlægsrammen til byggemodninger er på 25 mio. kr. De ønskede rådighedsbeløb holder sig således indenfor denne ramme.

Tabel 1: Byggemodninger 2020

Projekter	Rådighedsbeløb 2020 i 1.000 kr.
Niels Bohrs Vej erhverv	18.500
Svaneparken 1 - 4	3.000
Fruering Skovmark	3.000
Jens Martin Knudsensvej	300
Byggemodning i Låsby, Vestermarken	200
I alt	25.000

Bemærkninger til de enkelte udstykninger:

Niels Bohrs Vej

Der er stor efterspørgsel på byggegrundene i området. Størstedelen af vejanlæggene skal udføres, da der er varierende virksomhedsklasser i udstykningen. Udgifterne vedrører vejanlæg og bassinanlæg samt tilslutningsbidrag. Hertil kommer kabellægning af højspændingsluftledninger og arkæologiske undersøgelser.

Svaneparken og Fruering Skovmark

Parcelhusbyggerierne er så langt fremskredne, at der kan etableres kantsten, slidlag, grønne fællesområder m.v.

Økonomi

I denne sag indstilles det, at udgifterne til byggemodning i 2020 budgetteres konkret på projekter. Hertil indstilles det, at den tekniske udgiftsramme på 25 mio. kr., der er afsat i investeringsoversigten for 2020, nulstilles. Det skyldes, at denne

ramme hermed betragtes som udmøntet. Der vil fortsat være en teknisk ramme vedrørende indtægter i 2020 på 25 mio. kr. Denne ramme vil blive udmøntet i december 2020 jf. den vedtagne procedure for byggemodning.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Byråds- og Direktionssekretariatet indstiller,

- at der frigives rådighedsbeløb på 25,0 mio. kr. i 2020 til byggemodningsudgifter i overensstemmelse med tabel 1 i sagsfremstillingen
- at udgifterne finansieres af kassebeholdningen, og at den tekniske udgiftsramme på 25 mio. kr. nulstilles, da udgifterne nu budgetteres konkret
- at anlægsudgiftsbevillinger justeres i henhold til tabel 1 i sagsfremstillingen.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Faværende: Hanne Majgaard

Byrådet vedtog,

- at der frigives rådighedsbeløb på 25,0 mio. kr. i 2020 til byggemodningsudgifter i overensstemmelse med tabel 1 i sagsfremstillingen
- at udgifterne finansieres af kassebeholdningen, og at den tekniske udgiftsramme på 25 mio. kr. nulstilles, da udgifterne nu budgetteres konkret
- at justere anlægsudgiftsbevillinger i henhold til tabel 1 i sagsfremstillingen.

Økonomiudvalget, 11. december 2019, pkt. 322:

Fraværende: Finn Sander Jensen

Økonomiudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Byråds- og Direktionssekretariatet.

Sagen fremsendes til Byrådet.

Direktionen, 3. december 2019, pkt. 280:

Direktionen vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Byråds- og Direktionssekretariatet.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Punkt 236: Lukket: Tilbygning til hal i Voerladegaard

02.00.00-P19-2-19

Punkt 237: Lukket: Køb af ejendom

13.06.01-G00-1-19

Punkt 238: Lukket: Udbud af ejendom

82.02.00-G10-4-19